

Kas čemodānā iekšā?

Edgars Gabranovs

20.janvārī pulksten 20 viņi ienāca kultūras nama zālē, lai kopā ar draugiem nosvinētu 20.dzimšanas dienu. Medņevas dramatiskā kolektīva "Savējie" vadītāja Valentīna Kaļāne ar lepnumu zināja teikt, ka, neskaitot bērnus, divdesmit gadus par savējiem "Savējie" sauc 53 aktierus.

Medņevas Tautas nama vadītāja Skaidrīte Šaicāne, taujāta, kas "Draudzības čemodānā" ir iekšā, atgādināja, ka noputējušo čemodānu atver pēc divu gadu ilga pārtraukuma: "Neizpaliks labas domas, skeči un muzikāli pārsteigumi no Elizas Pužules. Protams, pati svarīgākā ir dramatiskā kolektīva "Savējo" divdesmit gadu jubileja. Tas nozīmē, ka cilvēki 20 gadus ir soļojuši un joņojuši uz šo namu, kur iegūtas godalgotas vietas, pateicoties mūsu režisorei Valentīnai Kaļānei. Kas mudina nākt un darboties? Šeit ir vilinoša aura, kad gribas vienam ar otru satīties. Šodien pat meitenes no Rīgas zvanija, pavēstot: "Oi, mēs jau sen krāmējam čemodānus – Medņevā būsim!" Vai tas nav skaisti?" Spriežot par depresiju un izdegšanas sindromu, kas, kā apgalvo psihologi, pārņem pasauli, S.Šaicāne viennozīmīgi uzsvēra, ka labas omas recepte ir kopā būšana: "Tas paceļ un tu esi vismaz metru virs zemes. Sanākot kopā, aizmirstas viss. Nedrīkst depresiju valgos iekrist, un, ja kaut kur vēl jābrauc, piemēram, kā šogad uz amatieru festivālu "Vezums" Ludzā vai uz Bausku, tad tā ir neapraķstama pacilātība. Pašdarbniekiem depresijas nav!"

Savukārt režisore Valentīna Kaļāne, lūgta atklāt, vai jūtas kā divdesmitgadīga jaunie, atsmaidīja, apgalvojot, ka jūtas labi: "20 gadi nav daudz. Piemēram, mani žigurieši šogad svinēs 25 gadu jubileju, bet pati ar dramatiskajiem kolektīviem strādāju jau 45 gadus. Sanāk, kas tas ir pusmūžs – paši spēka gadi. Amatieru izaugsmi, visticamāk, negatīvi ietekmēja Covid-19 laiks, kaut gan mani kolektīvi turpina strādāt. Pricējās, ka Viļakā izveidojies jauns kolektīvs. Kas ir manā čemodānā? Lepojos, ka pie mums šodien ciemojas teātra draugi no Lazdukalna, Rubenīem, Viļakas, Žiguriem, Susāju un Salnavas. Desmitgadīgai Lienītei uz jautājumu, kas ir teātris, atbildētu, ka pricējās par katru bērnu, kurš pie mums atnāk. Protams, būs jāsaskaras arī grūtībām. Jābūt drosmei uzkāpt uz skatuves, bet, lai uzkāptu, jāiziet sagatavošanās posms – jāspēlē etīdes, jāiepazīst raksturi un tēli, kā arī skatuves noteikumi. Visiem novēlu turēties, spēlēt teātri un neatstāt skatuvi – lai TEĀTRIS dzīvo!"

Medņevas pagasta pārvaldnieks Juris Prancāns, vērtējot "Savējo" 20 gadu jubileju, atzina, kas tas ir gan daudz, gan maz: "Pagrūti ir tad, kad mainās paaudzes – luga ir iestudēta, aktieri mainās." Interesanti, ka arī Juris ir spēlējis dažādas lomas dramatiskajā kolektīvā, turklāt atveidojis pat pagastveča tēlu. Jautāts, kāda varētu būt viņa sapņu loma, pārvaldnieks pieļāva, ka varētu atsākt darboties teātri. "Nē, karaļa lomu gan negribētu..., tad jau labāk esmu ubags," viņš jokoja. Jāpiebilst, ka ar humoru draugos ir arī prāvests Guntars Skutels. Viņš, atklājot dramatisko kolektīvu spēli "Draudzības čemodāns", atklāja, ka savulaik ne reizi vien bijis uz skatuves: "Arī šoreiz man pateica, – ja es publiku neizklaidēšu, tad man vedīs projām pa ceļu..."

"Zibšņi" uzzibsnī! Lazdukalna dramatisks kolektīvs "Zibšņi" Arnītas Rakstiņas vadībā izpelnījās nevilnotus skatītāju smieklus un aplausus. Kā nu ne, ja pandēmijas laikā "Zoom" apgūto frizieres prasmju demonstrēšana noslēdzās ar sābra matu dedzināšanu.

* Turpinājums 10.lpp.

Nākamajā
Padugumā

● Aizej tur, nezin kur, atnes to, nezin ko
Kā veiksmīgāk saimniekot?

● Piedzīvo uz pašu ādas
Ģimnāzijā piemin janvāra
barikādes

Aicina pieteikties brīvprātīgos

XXVII Vispārējo latviešu Dziesmu un XVII Deju svētku veiksmīgas norises nodrošināšanai Latvijas Nacionālais kultūras centrs līdz 17.februārim aicina pieteikties brīvprātīgos. Svētku laikā plānots nodarbināt apmēram tūkstoši brīvprātīgo. Dziesmu un deju svētkos brīvprātīgie sāks darboties jau pirmssvētku periodā, bet visaktīvāk tiks iesaistīti organizatoriskajos procesos svētku laikā – no 30.jūnija līdz 9.jūlijam.

Iespēja satīties ar novada vadību

Atgādinām, ka: 24.janvārī plkst. 15.00 tikšanās ar Vecumu pagasta iedzīvotājiem Borisovas Tautas namā; 24.janvārī plkst. 17.30 tikšanās ar Viļakas pilsētas iedzīvotājiem Viļakas pilsētas pārvaldes zālē; 25.janvārī plkst. 15.00 tikšanās ar Susāju pagasta iedzīvotājiem Susāju pagasta pārvaldē, Viļakas bibliotēkā; 25.janvārī plkst. 17.30 tikšanās

Īsziņas

ar Žiguru pagasta iedzīvotājiem Žiguru kultūras namā.

Sākusies Karjeras nedēļa

23.janvārī sākās Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) rīkotā Karjeras nedēļa "Pilnveido prasmes, ieguldi nākotnē!", kuras laikā norisināsies pasākumi ne vien darba meklētājiem, bet šogad arī darba devējiem un nodarbinātajiem. Karjeras nedēļas programmā būs gan NVA karjeras konsultantu meistarklases darba meklēšanas un karjeras plānošanas jautājumos, gan tiešsaistes semināri par darba tirgus pieprasījuma prognozēšanu, par NVA darba devējiem piedāvātajiem personāla atlases pakalpojumiem un par iespēju nodarbinātajiem ar NVA atbalstu apgūt jaunas prasmes.

Vārds žurnālistam

Ingrīda Zinkovska

Sniegotā aizvadītā gada nogalē, iegrimusi savās domās, pēc darba šķērsoju ielu, kad izdzirdēju bērnišķīgu balsi: "Paldies, mammu! Šie zābaki ir baigi labie, firmas." Pacēlusi skatu, ieraudzīju aptuveni desmit gadus vecu zēnu un sievieti, kuri gāja man pa priekšu. Acīmredzot viņi nesen bija izgājuši no veikala un devās mājup. Biju pārsteigta, jo reti kad gadās dzirdēt bērnu sakām vecākiem 'paldies!' par ikdienišķu pirkumu. Ja nu Jaungadā vai dzimšanas dienā, saņemot dāvanu. Taču mazie dzīves notikumi turpināja virknēties, īpaši tos nemeclējot. Tuvojoties Jaungadam, satiku ģimeni, kura pēc iepirkšanās atstāja veikalu ar vairākām apavu kastēm rokās. Šoreiz nejausi apgriezot un ieraudzīju, ka meita nobučoja uz vaiga tēti, kurš acīmredzot bija ģimenes sponsors. Bet pavisam nesen kļuva lieciniece kādas mazmeitas un vecmamma dialogam... arī veikalā. Uz vecmamma aizrādījumu nolikt apavus, ko acīmredzot bija paņēmusi mazmeita, šķiet, vēl bērnu dārza audzēkne, mazā pikti atbildēja: "Noliec pati! Un nēgrūsti mani!" Kas šajā gadījumā ir noteicošais – audzināšana vai labi ģēni? Padomju laikos teica, ka bērns piedzimst kā balta papīra lapa, atliek tikai veidot to, kādu vēlies. Esmu intervējusi daudzus cilvēkus, kuriem bērniībā un pusaudžu gados klājies grūti vecāku bezatbildības dēļ, bet pieaugot viņi izvēlējušies citu ceļu – ne to, kuru viņu vecāki, un kļuvuši par cienjamiem un godājamiem cilvēkiem. Bet notiek arī pretēji, jo ne visi to saprot un spēj sevi noturēt grožos. Nesen kāda jauna sieviete uz jautājumu, par ko viņa var pateikties saviem vecākiem, atbildēja: "Man ir laba ģenētika, arī vecākiem, protams, paldies par viņu rūpēm un mīlestību."

Latvijā

Atceras barikādes. Visā Latvijā plaši tika atzīmēta barikāžu aizstāvju atceres diena. Sasaucoties ar notikumiem Ukrainā, Rīgā, Doma laukumā, notika ierakumu sveču liešana. Izgatavotās sveces tiks nogādātas Ukrainas karavīriem frontē. Doma laukumā izskanēja barikāžu dalībnieku atmiņu stāsti un īpaša koncertprogramma. Atmiņās par barikāžu laiku dalījās Barikāžu muzeja direktors Renārs Zajais, Latvijas Tautas frontes priekšsēdētājs Romualds Ražuks, Dainis Ivāns, filmas "Janvāris" režisors Viesturs Kairiņš.

Ķīpsalā atkal notiks "Balttour". Pēc divu gadu pārtraukuma februārī Ķīpsalā atkal atgriezīsies starptautiskā tūrisma izstāde "Balttour 2023", kas notiks no 3. līdz 5. februārim. Šis notikums ir iespēja uzzināt par jauniem gan tuvāku, gan tālāku galamērķu apceļošanai, kā plānot un iegādāties ceļojumus. Ceļotāji izstādē varēs atklāt Baltijas tūrisma pērles, jo tās piedāvās Lietuva un Igaunija. Tāpat izstādē varēs satikt aizrautīgus cilvēkus no reģioniem, kuri informēs par saviem tūrisma piedāvājumiem.

Atver pakomātu. Āgenskalna tirgū atvērts Latvijā pirmais pārtikas pakomāts. Ar tā starpniecību no jebkuras Latvijas vietas zemniekiem būs iespēja nosūtīt pārtikas paciņu, un cilvēks to saņems piegādē ar kurjeru vai pārtikas pakomātā. Tas jūtami uzlabos lauku labumu apriti un loģistiku starp Rīgu un reģioniem, palīdzot zemnieku un mājražotāju produktiem ērtāk un ātrāk nonākt pie pircējiem.

Autobusu kartelis. Konkurences padome par aizliegtu vienošanos reģionālās nozīmes pasažieru pārvadājumos piemērojusi naudas sodu kopumā 1975 miljonu apmērā trim reģionālajiem pasažieru pārvadātājiem, – a/s "Liepājas autobusu parks", a/s "Nordeka" un SIA "Latvijas sabiedriskais autobusu parks". Soda nauda kompānijām piemērota par vienošanos Autotransporta direkcijas organizētajos iepirkumos par transporta pakalpojumu sniegšanu ar autobusiem reģionos uz 10 gadiem.

Aicina skaitīt putnus. Akcijā "Ziņo par putniem dārzā 2023" aicina stundas garumā skaitīt ziemojošos putnus pie barotavām, lai apzinātu, kur un kādas putnu sugas Latvijā sastopamas ziemas mēnešos. Stundas garumā vērot putnus aicina Latvijas ornitoloģijas biedrība (LOB) no 27. līdz 29. janvārim, izmantojot vietas, kur vairāk pulcējas putni, tostarp barotavas, parkus, pat kapsētas. Tie būs vērtīgi dati.

(No interneta portāliem TVNET; tv3ziņas; NRA, Latvijas Pasts)

Fotoizstāde

Ataino ziemas skaistumu

Irēna Tušinska

Kubulu pagasta kultūras namā janvārī skatāma Lielbritānijā dzimušā fotogrāfa DEIVIDA DŽONSA darbu izstāde, kurā viņš atspoguļojis ziemas burvību, par ko reizēm aizmirstam mēs, Latvijā dzimušie. Ar šo mākslas veidu aizrāvēs kopš 12 gadu vecuma, Deivids to dara joprojām. Sevišķi viņam patīk eksperimentēt ar gaismas un ēnu kontrastiem, kas īpaši izceļas ziemā.

Deivids Džonss dzimis Lielbritānijā un lielu mūža daļu pavadījis Dienvidanglijas pilsētā Kembridžā. Taču jau 21 gadu par savām mājām viņš sauc Latvijas pilsētu Smiltēni. Deivida sieva Ilze stāsta, ka abi iepazinušies 1992. gadā, kad Deivids kopā ar studentu darbu vienību atbrauca uz Latviju strādāt Smiltēnes baptistu draudzē, kur bija iesaistījies arī viņa. Pēc romantiskas draudzības, 1994. gadā nosvinējuši kāzas, pāris septiņus ar pusi gadus nodzīvoja Kembridžā. Taču, sajutuši Dieva aicinājumu kalpot Latvijas cilvēkiem, viņi atgriezās Ilzes dzimtenē un Smiltēnē nodibināja evaņģēliski kristīgo draudzi "Tēva mājas", kur Deivids kalpo kā mācītājs.

"Fotografēšana ir mans hobijs kopš 12 gadu vecuma, kad mamma un tētis dzimšanas dienā uzdāvināja pirmo fotoaparātu. Septiņdesmito gadu sākumā tā bija ļoti īpaša un reta manta tiņa vecuma zēnam. Toreiz cilvēki mēdza iemūžināt fotogrāfijās tikai īpašus dzīves notikumus, jo filmu attīstīšana bija dārga, taču es ar savu tikko iegūto fotoaparātu sāku fotografēt to, kas bija ap mani ikdienā. Protams, arī ceļojot aparāts vienmēr bija līdzī, un mani albumi pildījās ar piedzīvoto mirkļu momentuzņēmumiem," par savu aizraušanos stāsta Deivids. Fotogrāfiju autors neslēpj, ka nekad nav mācījies fotografēšanu, taču vienmēr patīcis eksperimentēt. Viņš nebaidījās pārkāpt "likumus", tērējot filmiņas. Tad nāca digitālās fotografēšanas laikmets, kas

Foto - no personīgā arhīva

Ziemas burvība fotogrāfijās. Izstādē redzēsiet daudz dabasskatu, dzīvnieku, kukaiņu un putnu. Izrādās, putniem atvēlēta īpaša vieta Deivida sirdī, jo viņa tēvs visu mūžu bijis aizrautīgs putnu vērotājs. Arī Deivids kopā ar sievu daudz laika pavada pie dabas.

pavēra neierobežotas iespējas jauniem eksperimentiem.

Deividam patīk fotografēt dažādas tekstūras un arī lietas, kas atrodas ārpus ierastā konteksta: "Kad iespējams, kadrā izceļ kādu priekšmetu, atstājot fonu neskaidru un mazliet izplūdušu." Augot un dzīvojot Anglijas dienvidu daļā, Deivids reti piedzīvoja sniegu, tādēļ Latvijā viņš jūsmo par gadalaiku kontrastiem: "Manu aci visvairāk mēdz piesaistīt gaismas un ēnu kontrasti, tādēļ ziemas skatu fotografēšana sniedz sirdij patiesu prieku." Šī izstāde ir tapusi gadu gaitā, fotografējot ziemu tās burvībā, un Deivids cer, ka katrs, kas to aplūkos, gūs iedvesmu.

Barikāžu atcere Rīgā

To dienu gaisotnes noskaņā

Maruta Sprudzāne

Janvāris ir barikāžu atceres mēnesis, un atmiņu pasākumi notiek gan Latvijas pilsētās, gan arī pašā Rīgā. Doties 20. janvārī uz galvaspilsētu aicināja arī barikāžu laika dalībniekus no reģioniem. Šogad šie ielūgumi, ar aicinājumu iedegt kopīgu atmiņu ugunsgrāvu, bija izsūtīti Saeimas priekšsēdētāja Edvarda Smiltēna vārdā.

Rīgas noskaņu 20. janvārī izjuta Balvu Novada muzeja direktore Iveta Supe. Viņa stāsta, ka galvaspilsēta 32 gadu barikāžu atcerai bija nopietni gatavojusies un pasākumi notika dažādās pilsētas vietās. Par to vēstīja lieli informatīvie plakāti, bija pieejama pasākumu programma. Šoreiz zīmīgs akcents ir Ukrainas smagie notikumi Krievijas agresijas rezultātā, veidojot ciešu saskari ar Latvijas barikāžu laiku. Doma laukumā atklāja izstādi "Barikādes Latvijā 1991 un barikādes Ukrainā 2014–2022". Līdz vēlai pievakarei cilvēki varēja piedalīties arī sveču liešanā Ukrainas karavīriem. Arī no Balviem aizveda iepriekš janvārī savāktos sveču atlikumus, kas nodereja ierakumu sveču liešanai. Tās palīdz ukraiņu karavīriem izdzīvot ziemas aukstumā. Tagad uz Ukrainu nosūtīti vairāk nekā 42 000 sveču, ko izgatavojuši visas Latvijas iedzīvotāji. Mērķis ir uz Ukrainas fronti nosūtīt vismaz 130 000 sveču.

Viens no lielākajiem pasākumiem bija ar pašvaldības atbalstu rīkoti koncerti Rīgas Domā un Mazajā ģildē. Tradicionāli jau 13 gadus barikāžu aizstāvju atcerai vienā no tā laika zīmīgākajām vietām – Rīgas Domā – notiek koncerts. Šogad Rīgas dome iedzīvotājus aicināja uz koncertu "Laika liecība. Lūgšana", kurā piedalījās arī Valsts Akadēmiskais koris "Latvija" diriģenta Māra Sirmā vadībā.

20. janvārī kinoteātri "Splendid Palace" bija skatāma režisora Viestura Kairiņa filmas "Janvāris" īpašais seanss barikāžu dalībniekiem.

Foto - no personīgā arhīva

Piemīnai un atcerai. Kā katru gadu, janvārī ikviens Rīgā aicināts apmeklēt piemiņas ugunsgrāvu, lai domās atcerētos Latvijai tik svarīgos notikumus 1991. gada ziemā. 20. janvārī Vecrīgā iededzināja divus ugunsgrāvus – Doma laukumā un pie Saeimas ēkas.

Foto - no personīgā arhīva

Autobuss ar izstādi. Iveta stāsta, ka barikāžu laika noskaņa Rīgā valdīja visas dienas garumā. Bija izstādes, koncerti, skanēja dzeja un cilvēki dalījās atmiņās. Viņai neizdevās satikt balveniešus, taču, iespējams, pasākumu apmeklētāju vidū bija arī kādi Balvu novada iedzīvotāji.

Kā vērtējat iekšlietu ministra pausto, ka par jauniešu slikto fizisko sagatavotību ir jābļauj?

Viedokļi

Daļa nespēj izpildīt pat minimālās prasības

MARIJS PETRUŠINS, Valsts robežsardzes koledžas direktors, pulkvedis

Bažas par jauniešu fizisko sagatavotību zināmā mērā nākušas tieši no Valsts robežsardzes un Valsts policijas koledžām. Šī problēma pastāv jau vairākus gadus. Proti, aptuveni piektā daļa jeb 22 līdz 23 procenti no tiem jauniešiem, kuri vēlas iestāties robežsardzes vai policijas koledžās, to nevar izdarīt, jo nespēj izpildīt pat minimālos fiziskos normatīvus. Rezultātā iespēju uzsākt dienesta gaitas zaudē desmitiem cilvēku. Agrāk tas tik ļoti nebija jūtams, jo reflektantu bija krietni vairāk – pat vairāk nekā 200 cilvēki vienā uzņemšanā. Savukārt tagad, reflektantu skaitam ar katru gadu samazinoties un daļai no viņiem nenokārtojot fiziskos nor-

matīvus, situācija kļūst arvien smagāka. Proti, pēdējos divus gadus robežsardzes koledžā mācības neuzsāk tāds cilvēku skaits, lai varētu nodrošināt robežsardzes personāla atjaunošanu un vakanču aizpildīšanu. Papildus tam daļa reflektantu neiziet medicīniskās pārbaudes. Arī šajā ziņā statistika ir līdzīga – aptuveni 15 līdz 18 procenti jauniešu, kuri izteikuši vēlmi iestāties dienestā, to nevar uzsākt veselības problēmu dēļ. Tas saistīts gan ar kopējo veselības stāvokli, gan arī situācijām, kad jaunieši vienkārši nesagatavojas gaidāmajām medicīniskajām pārbaudēm un pirms tām, piemēram, pārāk daudz ir dzēris saldinātus dzērienus. Saprotais, ka tādā gadījumā cukura līmenis asinīs būs ārpus normas, tādēļ par šādām lietām vienmēr jāpiedomā.

Jāpiebilst, ka pagājušā gada uzņemšanā robežsardzē reflektantu atbūris bija apmēram uz pusi mazāks. Tomēr tas tādēļ, ka tika nedaudz mīkstinātas fizisko normatīvu prasības. Koledžā esam tiesīgi pieņemt arī reflektantus, kuriem fiziskās sagatavotības pārbaudē pietrūkst neliels punktu skaits. Tas darīts ar domu, ka viņi pēc iestāšanās robežsardzē izmantos izglītības iestādē pieejamo sporta infrastruktūru, uzlabos savu fizisko sagatavotību un pēc tam normatīvus nokārtos. To pēc trīs mēnešiem noteikti pārbaudām, un lielākā daļa jauniešu šajā laikā patiešām iegūst nepieciešamo sportisko formu. Bet kādi ir iemesli sliktai fiziskai sagatavotībai un kā situāciju uzlabot? Agrāk tik ļoti nebija attīstītas modernās tehnoloģijas un bērni vairāk laika pavadīja ārā. Šobrīd jaunieši ar sportu vairāk nodarbojas datoru

ekrānos, kur var attīstīt pirkstu veiklību, prāta asumu un reakciju, bet muskuļu masa un izturība no tā nepalielinās. Nevēlos neko pārnest skolām par to realizētajām sporta programmām, bet uzskatām, ka pilnīgi katram vidusskolas absolventam jābūt minimālajam fiziskās sagatavotības līmenim – neatkarīgi no viņa interesēm un nākotnes plāniem. Savukārt šobrīd, kā jau minēju, ne visi spēj izpildīt pat minimālās fiziskās prasības. Protams, ir bērni, kuri ikdienā sporto patiešām daudz, bet pat šādos gadījumos esam saskārušies ar šķietami paradoksālām situācijām. Piemēram, pagājušajā gadā mācībām robežsardzes koledžā pieteicās fiziski spēcīgs jauniešs, kurš visos normatīvos ieguva augstāko punktu skaitu, bet trīs kilometrus noskriet nespēja. Tas tādēļ, jo jauniešs nodarbojās ar spēka sporta veidu, kur tāds elements kā skrējienis uz izturību nav primārais. Ar šādiem gadījumiem saskaramies diezgan regulāri, tādēļ atkaršos, – tas ir stāsts par to, ka vidusskolēnus jā sagatavo minimālām prasībām dažādos fizisko normatīvu elementos. Tādēļ starp Iekšlietu un Aizsardzības ministrijām un skolām jāveido dialogs, kā jauniešu fizisko sagatavotību uzlabot. Galu galā tas ietekmē ne tikai katra indivīda, bet visas sabiedrības kopējo veselību.

Patiešām Valsts robežsardzē situācija ar darbinieku trūkumu pasliktinās, tādēļ arvien vairāk laika un resursus veltām tam, lai popularizētu dienestu robežsardzē. Tajā pašā laikā robežapsardzība kļūst arvien automatizētāka. Ieviešam dažādus tehniskos risinājumus, piemēram, izmantojam dronus un būvējam ar sensoriem un videonovērošanas sistē-

mām apriņķotus robežas žogus, kad robežsargs vairāk pilda reaģēšanas funkciju uz dažādiem signāliem un viņa fiziska klātbūtne attiecīgās vietās ikdienā nav tik ļoti nepieciešama. Ja darbinieku kļūš vēl mazāk, tas vairāk iespējams tieši robežšķērsošanas vietās. Proti, lai arī tur uzstādītas automātiskās kontroles iekārtas, īpaši lidostā "Rīga", ikdienā klātienē tāpat nepieciešami robežsargi. Darbinieku trūkums arī radīs riskus, ka daļa robežšķērsošanas vietu var aizvērties, kas atstās iespaidu uz vietējo iedzīvotāju ērtībām un pierobežas ekonomiku. Diemžēl šāda situācija ātrāk vai vēlāk var pienākt. Tādēļ aicinu jauniešus, kā arī aktīvus vīriešus un sievietes vecumā līdz 40 gadiem izmantot iespēju stāties Valsts robežsardzē. Jāpiebilst, ka Latvijas Republikas pilsoņi, kuriem ir augstākā izglītība, var kļūt par robežsardzes virsnieku tikai četrus mēnešus laikā. Pirmkārt, šis darbs ir patriotisks, jo aiz Latvijas robežsarga stāv visa mūsu valsts un arī Eiropa. Otrkārt, darbs ir stabils, arvien pieklājīgāk atalgots, nodrošināts ar sociālajām garantijām un sniedz iespēju strādāt visas Latvijas teritorijā. Piemēram, vienā no lielākajām robežsardzes struktūrvienībām – lidostā "Rīga", Ventspilī esošie robežsargi atbild par visas Latvijas jūras robežas apsardzību, var dienēt Aviācijas pārvaldē, būt par kinologu un strādāt ar modernajām tehnoloģijām. Treškārt, ir lielas izaugsmes iespējas, jo var piedalīties robežapsardzības atbalsta pasākumos no Lietuvas līdz Itālijai, no Grieķijas līdz Spānijai. Gaidīsim robežsardzē!

Par jauniešu fizisko sagatavotību jābļauj. Un skaļi!

LUDMILA BEĻIKOVA, Balvu Sporta skolas direktore

Ministram piekritu – par jauniešu slikto fizisko sagatavotību tiešām jābļauj. Priekšvēsturei gribu pastāstīt par Veselības ministrijas pētījuma datiem, kas norāda, ka mūsdienās, jau piedzimstot, jaundzimušajiem veselības stāvoklis ir krietni sliktāks nekā pirms 10 un 15 gadiem. Ja kādreiz jaundzimušā veselības stāvokļa novērtējums pēc Apgares skalas pārsvarā bija 8-9 balles, tad tagad vien 5-7. Bērni patiešām kļuvuši vājāki, ko apliecina arī pedagogi ar 10 un vairāk gadu stāžu. Šeit mēs nerunājam par izņēmumiem, protams, daži tādi ir, taču kopumā situācija krietni pasliktinājusies.

Uz bērnu dārzā no rītiem vecāki bērnus aizved ar mašīnu, mājās tāpat. Vakarā viņiem rokās planšetes un telefoni, pagalmā bail izlaist, lai tikai kaut kas neatgadās. Arī skolā situācija nav labāka. Izglītības standarti ir, bet tie neparedz fizisko īpašību vērtējumu, pēc kuriem skolotājs var spriest par skolēnu fizisko stāvokli. Pamatjums tam – tādā veidā pedagogs var bērnu traumēt! Piedodiet, bet saņemot divnieku matemātikā, protams, mēs skolēnu netraumējam. Tātad standartu nav, līdz ar to nevaram piespiest bērnu fiziski un aktīvi darboties. Taču ir arī labas ziņas. Izglītības ministrija panākusi, ka ar šī mācību gada 1.septembri skolās divu sporta stundu vietā tagad ir trīs. Tas ir ļoti liels pluss, bet diemžēl ne šī pirmā, ne otrā un ne trešā stunda neglābj no tā, ka skolotājs gribēdams nevar iedot vajadzīgo slodzi. Ja nav kontroles instrumenta, ja pedagogs nevar noteikt aktivitātes kvalitāti, bet skolēns nedarīs to, kas nav obligāts. Un skolotājs arī nevar piespiest, jo bērni ļoti labi zina, ka šādos gadījumos var vērsties pie bērnu tiesību aizsardzības speciālistiem.

Vēl viena ļoti liela problēma ir ģimenes ārstu un vecāku atbrīvojumi no sporta nodarbībām. Bērnam ir auksts, un vecāks uzskata, ka viņam labāk pasēdēt malīņā, jo tā var saslimt. Taču visi aizmirst vispārzināmo patiesību, ka kustība ir dzīvība. Mūsu pašvaldība ir tik dāsna un dara visu iespējamo, lai bērni darbotos. Jau bērnu dārzā visiem izglītojamajiem tiek piedāvāta peldētapmācība. Taču ir viens 'bet'. Vecāki negrib papildus pūlēties, jo tas ir lieks darbs – sagatavot bērnu peldēšanas nodarbībām, palīdzēt aizbraukt, sāgērties, izkaltēt matus pēc

nodarbībām. Tā vietā vieglāk uzrakstīt zīmi, ka bērns nevar piedalīties. Un tas ir skumji.

Pie mums uz Balvu Sporta skolu no vispārīzglītojošās skolas atnāk talantīgākie bērni. Taču, ja kādreiz varējām izvēlēties labākos, tad tagad vairs lāgā nav, no kā izvēlēties. Tagad galvenais kritērijs ir strādāt ar audzēkņiem, kuri grib darboties un kurus atbalsta vecāki. Kādreiz skolēni bija vispusīgi – varēja piedalīties jebkurās sacensībās jebkāda sporta veidā, un viņiem bija vēlme to darīt. Pie mums uz sporta skolu pārbaudīt audzēkņu veselību un fizisko sagatavotību regulāri brauc Medicīnas centra darbinieki, un mēs redzam, kādi ir audzēkņu veselības apraksti. Kādreiz bija trīs kategorijas – augstākā, tad vidējā, kas ļauj bērnam nodarboties ar sportu, un zemākā, kas atbrīvo no šim nodarbībām. Ja kādreiz 50/50 bija vidējā un augstākā, tad tagad augstākajā kategorijā ierindojas vien 1-2 sporta skolas audzēkņi. Toties arvien vairāk pieaug bērnu skaits, kuri nedrīkst nodarbībās strādāt ar paaugstinātu slodzi, jo viņiem ir veselības problēmas. Uzskatu, ka mūsu novadā iespējas sportot joprojām ir ļoti lielas. Šobrīd Balvu Sporta skolā var apgūt 10 sporta veidus, arī sporta dejas un peldēšanu, kas citviet lauku reģionos nav pieejami. Taču, neskatoties uz to, bieži vien bērnu vecāki ir vienaldzīgi pret sevi un saviem bērniem.

Kas jā dara, lai kaut ko mainītu? Jāsāk ar skolas programmas atjaunošanu, rāmju likšanu – jāmaina pieeja un ļoti jāstrādā ar vecākiem. Sprotu, ir demokrātija, bet cik reizes ar treneriem esam runājuši, – ja nav rāmju, tad nav mērķu un rezultātu. Tāpēc arī nav ko brīnīties, ka nav, kas dienē robežsardzē, nav ko brīnīties,

ka aizvien grūtāk nokārtot fiziskās sagatavotības normatīvus ir arī ugunsdzēsējiem un policistiem.

Ļoti bieži dienas laikā iegriežos Balvu peldbaseinā. Ko es tur redzu? Piemēram, Balvu Valsts ģimnāzijas audzēkņiem notiek sporta stunda. 10 skolēni sēž malā – tribīnē, trīs peld. Prasu, – kāpēc neesat stundā? Viens saka, – man pēc sporta jāiet uz pulciņu, būs slapji mati; otrs, – man mamma uzrakstīja atbrīvojumu no stundas. Kad šie paši bērni jau kļūst par studentiem un kaut ko sāk saprast no šīs dzīves, viņi nāk uz baseinu peldēt un vingrot, jau maksājot par to naudu. Bet sapratne, ka vajag kaut ko darīt, atnāk mazliet novēloti. Taču mazajam bērnam šādas sapratnes nav. Viņš nesaprot, ka veselība un kustīgums ir pamats visam, un to diemžēl nesaprot arī šo bērnu vecāki.

Protams, daudz kas atkarīgs arī no sporta skolotāja. Nesen novada Izglītības, sporta un kultūras pārvalde Balvu Valsts ģimnāzijā organizēja atklātās stundas, kas bija jāvērtē. Man paveicās, jo tika stunda pie sporta skolotāja Valtera Duļevska. Pēc tam teicu, – tik ilgu gadu esmu nostrādājis par skolotāju, bet biju ļoti izbrīnīts labā nozīmē, ka visa lielā 20 skolēnu klase darbojās, visu prāta un darija. Bija ideāla stunda – tāda, kādai tai būtu jābūt. Lai uzlabotu situāciju ar jauniešu fizisko sagatavotību, būtu jāmaina sabiedrības un vecāku domāšana, bet, pats galvenais, radikāli jāmaina vispārīzglītojošo skolu standarts sportā. Diemžēl tā ir ne tikai Latvijas, bet visas Eiropas problēma.

Viedokļus uzklusēja A.Ločmelis un S.Karavoičika

Darbi notiek

Stompaku purvā izbūvē vēl divus bunkurus

18.janvārī notika Balvu novada domes Tautsaimniecības un vides komitejas sēde, kurā pārskatu par pašvaldības investīciju projektu realizāciju 2022.-2023.gadā sniedza pašvaldības izpilddirektore Daina Tutīņa. Komitejas sēdē aktualizēja būvdarbu virzību vairākos objektos, kas iesākti pērn, izrunājot gan problēmas, gan neskaidrus jautājumus. Viens no sarežģītākajiem veicamajiem būvdarbiem ir divu bunkuru izbūve Stompaku purvā.

Vides un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) ar Jauno konservatīvo atbalstu piešķīra 85 000 eiro lielu finansējumu Nacionālo partizānu mītnes atjaunošanai Stompakos divu bunkuru izbūvei. Sakarā ar materiālu un būvdarbu sadzīvēšanas projektam piešķirts arī pašvaldības finansējums. Darbus plānots pabeigt līdz februāra beigām, jo vēlāk Stompaku purvā stājas spēkā stingrāki dabas aizsardzības noteikumi. Arī šogad 2.-3.martā Nacionālo partizānu mītnes vietā notiks piemiņas pasākums. Izpilddirektore D. Tutīņa sēdes laikā informēja, ka Stompaku purvs atrodas "Natura 2000" teritorijā, kurā darbojas ļoti stingri dabas aizsardzības noteikumi, bija nepieciešams ļoti ilgs laiks dokumentu saskaņošanai. Arī sludināt iepirkumus būvdarbiem bija nepieciešams vairākas reizes. Viens no pretendentiem, kas bija pieteicies šos darbus veikt, skatoties no būvniecības likumdošanas puses, nebija reģistrēts kā būvkomersants, bet gan biedrība. Līdz ar to arī šajā gadījumā nācās pārtraukt iepirkumu. Vairākkārt to sludinot, būvdarbu veicējs atradās tikai uz gada beigām, un darbi tika uzsākti. Darba apstākļi patlaban smagi, bunkuru izbūves vietās krājas ūdens. Taču uzņēmējs ir cerības pilns un pārliecināts, ka viss tiks izbūvēts, kaut arī objekts nav no vienkāršākajiem un vieglākajiem.

"Ar novada domes Attīstības nodaļas vadītāju un projektu vadītāju bijām Stompakos. Bunkura būvbaļķu koka konstrukcijas ražotājs ir izbūvējis, šobrīd tie tiek pārvietoti purvā 1500 m attālumā. Apstākļus sarežģī, ka nav sala, bet ienest būvbaļķus divām ēkām ar rokām ir teju neiespējami. Turklāt Nacionālo partizānu mītnes vieta atrodas "Natura 2000" aizsargājamā dabas teritorijā, kur putnu ligzdošanas laikā nevar veikt nekādus trokšņainus darbus," informē novada domes priekšsēdētāja vietniece Sandra Kapteine.

Lai pārliecinātos par būvniecības gaitu, aizvadītās nedēļas nogalē partizānu piemiņas vietu Stompaku purvā darba vizīte apmeklēja arī VARAM pārstāvi. Būvfirmas SIA "ArhiProf"

Foto - A.Krisanovs

lepazistas ar situāciju Stompakos. VARAM ministrijas pārstāvjus ar situāciju Stompakos un būvniecības gaitu iepazīstināja Balvu novada domes Attīstības nodaļas projektu vadītāja Santa Šmite un būvfirmas "ArhiProf" pārstāvis Ritvars Pužulis.

pārstāvis Ritvars Pužulis atbildēja uz ministrijas pārstāvju jautājumiem, pastāstot par darbu gaitu. Arī 1945.gadā būvēt bunkurus ziemas apstākļos nebija viegls uzdevums, bet ir cerības, ka tuvākajā laikā tomēr uznāks sals. Ar ledu ir vienkāršāk. Bunkuru pamatos tiks ieklāts ģeotekstils, kas neļaus izplatīties mitrumam un pasargās koka konstrukcijas. Būvnieki ir apņēmības pilni strādāt. Partizānu mītnes vietā paredzēts izbūvēt divus bunkurus – nometnes stāba bunkuru un apsardzes jeb dzīvojamu bunkuru, kādi tie bija laikā, kad šeit mitinājās nacionālie partizāni. Tiekamies 2. un 3. martā Stompakos!

Sargā no liekā mitruma. Bunkuru būvbedres ir pārklātas ar plēvi, lai pasargātu tās no liekā mitruma uzkrāšanās.

Foto - A.Krisanovs

Aktuāli

Vai mainīsies sadzīves atkritumu apsaimniekotāji?

Tautsaimniecības un vides komitejas sēdē 18.janvārī izskatīja jautājumu par turpmāko sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Balvu novadā.

"Šis jautājums komitejas sēdē tika analizēts jau pagājušā gada nogalē, doti uzdevumi izpilddirektorei izstrādāt kritērijus esošajiem un iespējamajiem sadzīves atkritumu apsaimniekotājiem, operatoriem. Šo jautājumu nepieciešams skatīt sakarā ar to, ka pašvaldības līgums ar līdzšinējo sadzīves atkritumu apsaimniekotāju "Pilsētvides Serviss" bijušā Balvu novada teritorijā beidzas šogad maijā," par situāciju ar sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Balvu novadā atgādināja Tautsaimniecības un vides komitejas priekšsēdētājs J.Trupovnieks.

Jaunais Pašvaldību likums, kas stājas spēkā šī gada 1.janvārī, nosaka, ka pašvaldības uzdevums ir organizēt iedzīvotājiem sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds. Līdz šim jaunizveidotajā Balvu novada teritorijā darbojas divi sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzēji – SIA "ZAAO" bijušajos Rugāju, Viļakas un Baltinavas novados un SIA "Pilsētvides Serviss" bijušā Balvu novada teritorijā. SIA "Pilsētvides Serviss" tika izraudzīts atklātā konkursā, un līgums ar uzņēmumu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu beidzas šī gada 22.maijā. Līgums ar SIA "ZAAO" par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu bijušā Rugāju novada teritorijā beidzas 2024.gadā, Viļakas novada teritorijā – 2025.gadā, bet Baltinavas teritorijā – 2027.gadā.

Sadzīves atkritumu apsaimniekotāju nākamajam periodam var izvēlēties atklātā konkursā, kas jāizsludina gadu pirms līguma beigām. Taču pašvaldībām, tostarp arī Balvu, pieder

kapitāldaļas sadzīves atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumā SIA "ZAAO", balstoties uz ko, arī 2022.gada 19.oktobra Tautsaimniecības un vides komitejas sēdē tika diskutēts un skatīts salīdzinoši, kā sniedz pakalpojumu SIA "Pilsētvides Serviss" un ko piedāvā SIA "ZAAO". Izpilddirektorei D.Tutiņai komiteja uzdeva izstrādāt kritērijus pakalpojuma sniegšanai Balvu novadā, kas arī ir izdarīts. Turklāt, kā novērtēja komitejas priekšsēdētājs J.Trupovnieks, kritēriji izstrādāti apjomīgi. SIA "ZAAO" nosūtīta informācija, vai viņi ir gatavi piedāvāt pakalpojumu, kas atbilstu Balvu novada pašvaldības izstrādātajiem kritērijiem.

"Mēs gribētu sakārtot sadzīves atkritumu apsaimniekošanu novadā tā, lai būtu viens apsaimniekotājs, viens līguma termiņš, vienādas maksas. Nevis, kā tagad, kad katrai novada teritorijai ir dažādi šie te līguma termiņi. Ir saņemta atbilde no SIA "ZAAO", ka viņi ir gatavi sniegt pakalpojumu atbilstoši mūsu izvirzītajiem kritērijiem. Arī apvienot teritorijas. Ja šī teritorija būtu vienota, tad atkritumu apsaimniekošanas cena būtu zemāka. Uz Finanšu komitejas sēdi tiek gatavots lēmumprojekts par līguma slēgšanu ar SIA "ZAAO". Saskaņā ar jauno Pašvaldību likumu, kas nosaka lielāku iedzīvotāju iesaisti procesos sabiedriskā viedokļa noskaidrošanai, dodot termiņu divas nedēļas, arī šis jautājums ir jāpublisko sabiedrības viedokļa noskaidrošanai," informēja izpilddirektore D.Tutiņa.

J.Trupovnieks pauž vēlmi, lai, ienākot jaunajam sadzīves atkritumu apsaimniekošanas operatoram, iedzīvotājiem paplašinātos iespējas arī dalīto sadzīves atkritumu šķirošanā. "Derētu arī izveidot kaut vienu pazemes atkritumu savākšanas vietu, kas jau ir citos novados, kaut vai paraugam," viņš

Foto - ilustratīvs saksturs

Idejas līmenī. Runājot par pazemes atkritumu tvertnēm, J.Trupovnieks norādīja, ka Balvos pagaidām tas ir idejas līmenī. Pazemes tvertnes ir videi draudzīgas un ietaupa vietu. Tajās var ievietot par 20% vairāk atkritumu un no tām nesmako.

teica. Vai tās ir labākas par parastajām? Pazemes atkritumu tvertnes ir videi draudzīgas un ietaupa vietu. Standarta tvertnēm ir savi trūkumi – tās var sagāzties vai nav pietiekami ietilpīgas, vai aizņem daudz vietas, karstā laikā ļoti smako. Pazemes tvertnes šīs problēmas izskauž. Pazemes atkritumu tvertne tiek uzstādīta, daļēji to ierokot zemē. Virspusē atrodas risinājums dažādu atkritumu savākšanai dzīvojamajos un komerciālajos īpašumos, parkos, piknika un citās vietās. Pazemes tvertnē glabāti atkritumi tiek saspiesti pēc smaguma, kas palielina atkritumu daudzumu par aptuveni 20%. Šāda atkritumu savākšanas sistēma ir ekoloģiska, savākšanas vieta tiek uzturēta tīra, tiek novērsta konteinera pārpildīšanās un neveidojas smakas.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Gaļas liellopu audzēšana bioloģiskajās lauku saimniecībās

Kā tikt pie marmorēta steika?

Maruta Sprudzāne

Arī gaļa ir svarīgs uztura avots, un globālais pieprasījums liecina, ka vajadzība pēc tās pieaug, lai arī veģetārisms ir viena no mūsdienu ēšanas paradumu pazīmēm. Sabiedrība arvien uzstājīgāk pieprasa labu, kvalitatīvu un veselīgu pārtiku, savukārt ražotāji lūko pēc metodēm, lai pieprasījumu apmierinātu.

Priekšrocība – laba zāles lopbarība

Pēc Lauksaimniecības datu centra datiem, dzīvnieku reģistrā 2020. gadā bija 17 163 saimniecības ar 398 993 gaļas liellopiem, no tiem 33 534 bija liellopi kaušanai bioloģiskās lauksaimniecības sistēmā. Bioloģiski saražotais liellopu gaļas apjoms 2020. gadā ir palielinājies, sasniedzot 80% no kopējā bioloģiski saražotās gaļas apjoma. Liellopu audzētāju zināšanas un prasmes ar katru gadu palielinās, tomēr vēl aizvien saimniecībās ir lielas mazražīgu zālāju platības, un dzīvniekiem nav nodrošināta sabalansēta ēdināšana. Bet kvalitatīvas produkcijas ieguvei svarīga ir gan zīdītājgovju atbilstoša turēšana un ēdināšana, gan teļu labturība, bet īpaši laba un pārdomāta dzīvnieku ēdināšana jānodrošina gala nobarošanas periodā pēdējos 2-3 mēnešos.

Daudzviet Latvijā nav iespējama intensīva saimniekošana, bet gaļas liellopu nozarē var saimniekot arī ekstensīvi, izmantojot dabiskās ganības un krūmājiem apaugušas vietas. Joprojām aktuāla ir jau agrāk Latvijas zinātnieku paustā atziņa, ka zāles lopbarībai jābūt ar redzamu priekšrocību gan slaucamo govju, gan nobarojamo liellopu audzēšanā. Tas ļautu saražot liellopu gaļu ar iespējami zemāku pašizmaksu. Turklāt šajā nozarē sekmīgi var strādāt gan konventionāli, gan bioloģiski.

Četru gadu garumā

Noslēdzies četru gadu pētījums, nobarojot šķirnes gaļas liellopus bioloģiskajās saimniecībās, akcentējot marmorēta steika iegūšanu. Tāpēc projekta dalībnieki aicināja piedalīties seminārā, lai stāstītu par pētījuma norisi, izmantotajām metodēm un rezultātiem. Pētījumā centās izstrādāt jaunu, ekonomiski izdevīgāku un nobarošanai efektīvāku tehnoloģiju bioloģiskās lauksaimniecības sistēmā audzētas kvalitatīvas liellopu gaļas, tai skaitā marmorēta steika, ražošanai. Ieguldīto darbu un rezultātus prezentēja Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes pētnieces DZIDRA KREIŠMANE un ELITA APLOCIŅA, sava ilggadīgā praktiskā darba pieredzi Limuzīnas šķirnes liellopu nobarošanā atklāja lopkopības speciāliste AELITA RUNCE, bet Angus šķirnes liellopu nobarošanā – saimniecības īpašniece AIJA OŠĀNE. Runāja par veiksmešiem un sasniegumiem, debatējot arī par gaļas liellopu nobarošanas izmaksām un ekonomisko novērtējumu.

Problēma, kas bija saasinājusi pētnieku un praktiķu uzmanību – tāda, neskatoties uz labo dzīvnieku muskuļotību, tiem pietrūkst vēlamās tauku klases, un turklāt bioloģiskās lauksaimniecības sistēmā audzēto liellopu gaļas pašizmaksa bieži vien pārsniedz tirgus cenu.

Lai ir retāk, toties labāk!

Pēdējos gados vērojama izteikta tendence liellopu gaļas ražotājiem attīstīt tiešās tirdz-

niecības piegādes. Ražotāji apvienojas kooperatīvos vai ražotāju grupās un darbojas arī individuāli. Tā ir lieliska iespēja patērētājiem saņemt produktu tieši no kādas lauku saimniecības bez starpniekiem un izvēlēties kvalitatīvu produktu savas ģimenes ikdienas uzturam. Vienlaikus abām pusēm tas veicina arī ilgtermiņa sadarbību. Liellopu gaļas kvalitāte gan nav tas pats, kas liemeņa kvalitāte, par ko audzētājiem maksā, realizējot liellopus kautuvēm. Liemeņa masa, muskuļojums un tauku noslāņojums pēc EUROP klasifikācijas ir galvenie parametri cenas aprēķināšanai kaujamiem liellopiem. Savukārt gaļas sīkstums ir viens no galvenajiem faktoriem, kas nosaka patērētāja gaļas izvēli. Lai cik vizuāli pievilcīgs un aromātisks arī nebūtu gaļas gabaliņš, ja to nevarēs sakošļāt, cilvēks atkārtoti to nepirks. Vēl viens būtisks gaļas izvēles kritērijs ir garša. Ja gaļa būs mīksta, labi sakošļājama, bet ar nepatīkamu garšu, arī tas negatīvi ietekmēs pircēja atkārtotu izvēli.

Pētniece Dz.Kreišmane ar smaidu uzsvēra projekta komandas kopējo atziņu, ka gaļu uzturā varam būt arī retāk, bet lai izvēle būtu par labu un bioloģiski audzētu gaļu! Daudzās valstīs arī gaļas marmorizācija jeb intramuskulāro tauku daudzums ir viens no gaļas kvalitātes vērtēšanas kritērijiem. Latvijā, kā atklāja pētniece Elita Aplociņa, gaļu nevērtē pēc marmorizācijas pakāpes. Taču projektā bija svarīgi pievērsties bioloģiski ražotam marmorētam steikam. Tāpēc zinātnieces studēja citu valstu pieredzi, izvēloties Latvijā piemērot Austrālijā izmantoto gaļas marmorizēšanas sistēmu, kas vērtē šķērsriezuma muskuli starp 12. un 13. ribu skalā no 0 līdz 9, kur 9 apzīmē pašu izteiktāko marmorējumu. Latvijas pētījumā nevienai dzīvnieku šķirnei marmorizācija nesasniedza pašu augstāko pakāpi, taču bija 4., 5. un 6.klase, kas arī nav peļams novērtējums.

Radoši un saskanīgi

Pētījumā sadalītajām dzīvnieku grupām piedāvāja konkrētas pašražotas barības devas ar mērķi panākt atbilstošu liemeņa kvalitāti, lai nodrošinātu nepieciešamo tauku slāņa klasi. Barības devas aprēķināja, ņemot vērā tās kvalitātes rādītājus, kā arī dzīvnieku vecumu un dzimumu. Uzskaitīja arī neierobežoti dota barības piedāvājuma daudzumu. Sējumu struktūrā uzmanību pievērsa tauriņziežu īpatsvaram. Vienas pētījumā iekļautās saimniecības struktūrā tiem bija ierādīta liela vieta – no 40 līdz 60%, kas ļāva nodrošināt Limuzīnas šķirnes dzīvnieku ēdienkarti ar bagātīgu proteīnu, vienlaikus uzturot arī augsnes auglību, kas nav mazsvarīgi bioloģiskajiem ražotājiem. Pētniece Dzidra Kreišmane priecējās, ka visas pētījumā iekļautās saimniecības bija strādājušas ļoti radoši, meklējot jaunus variantus augsnes apstrādē, zālāju atjaunošanā un gādājot par iespējami efektīvāku aramzemes izmantošanu. Liels pluss vēl tas, ka pētījuma gaitā uzlabojās arī uzņēmumu savstarpējā sadarbība, nodrošinot lopbarību.

Ar ko izceļas marmorējums?

- Marmora gaļa ir liellopu sarkanā gaļa, kas satur dažādu daudzumu intramuskulāro tauku, piešķirot tai marmoram līdzīgu izskatu.

- Angus liellopu gaļa ir bagāta ar olbaltumvielām, vitamīniem, dzelzi, cinku, fosforu un selēnu, un tā ir piemērota veselīgam

Foto - M.Sprudzāne

Svarīgi zināt. Angus šķirnes liellopiem piemīt visas labās nobarojamo liellopu audzēšanas īpašības. Taču izvēloties sertificētus Angus vaisliniekus, svarīgi vērtēt attiecīgās līnijas ietekmi ne tikai uz muskuļotību, bet arī taukaidu, tostarp marmorizācijas, veidošanos.

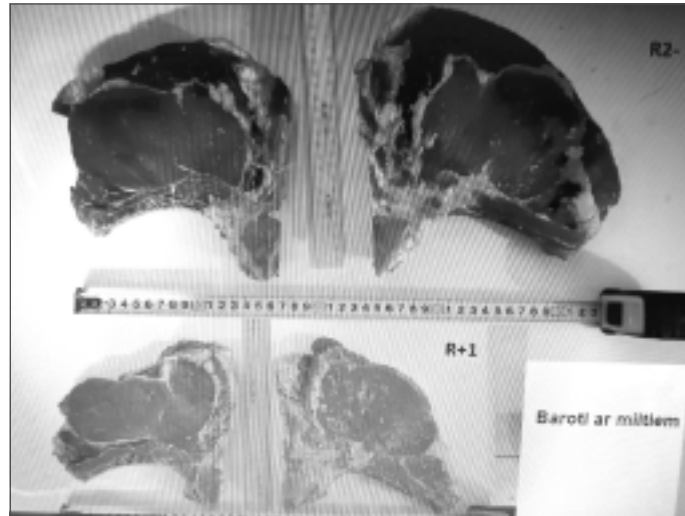

Foto - M.Sprudzāne

Gala rezultāts.

Pētījumā veica arī gaļas ķīmiskās analīzes. Miltu grupas dzīvnieku gaļai ir augstāks gan proteīna, gan arī holesterīna saturs. Ja dzīvnieki patērētu tikai zāli, iespējams, tādā gaļā holesterīna būtu mazāk.

✓ Audzētājiem jāspēj rast zelta vidusceļš – pietiekami marmorizētas, bet ne pārāk treknas gaļas ražošana.

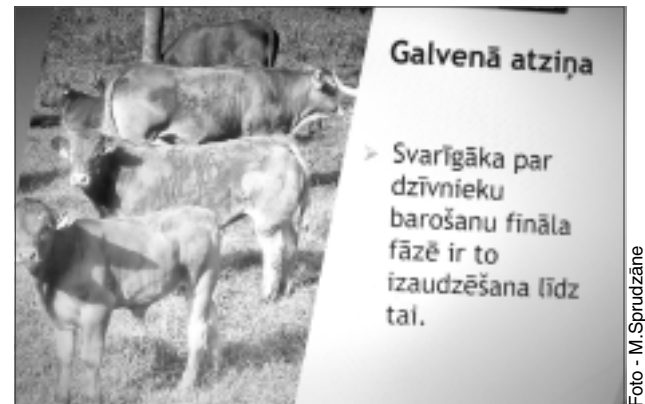

Foto - M.Sprudzāne

Svarīgs jautājums

No kurām dzīvnieku šķirnēm var iegūt izteikti marmorizētu gaļu, kādas šķirnes tam nav piemērotas?

Pētniece ELITA APLOCIŅA: – No ekstensīvo šķirņu dzīvniekiem ir lielāka iespēja iegūt šādu gaļu, jo ar lēnāku nobarošanu iespējams panākt vēlamu efektu. Pētījums pierādīja, ka Limuzīnas šķirnes dzīvniekiem tas paveicās grūtāk, jo tā skaitās intensīvā šķirne, kas labi aug, izmantojot palielinātas spēkbarības devas, taču marmorizējums tādā gaļā veidojas nedaudz. Pasaulē ir šķirnes, kas dod ļoti izteiktu marmorizētu gaļu, arī Latvijā ir saimniecības, kas mēģina šādus dzīvniekus audzēt, taču, lai iegūtu patiešām ļoti labu rezultātu, jāievēro daudz dažādu nosacījumu. Teiksim, finiša periodā dzīvniekiem jāierobežo kustību brīvība, viņi jāmasē, jācenšas palielināt apetīti, lai dzīvnieki ēstu to, kas finiša fāzē vajadzīgs. Tās ir papildu pūles. Taču ar Angusiem Latvija jau ir uz pareizā ceļa, un to apstiprināja arī mūsu pētījuma rezultāti.

un sabalansētam uzturam. Šādu gaļu uzskata par vislabāko liellopa gaļu tās maiguma, sulīguma un garšas dēļ, ko gaļai piešķir marmorizējums.

- Pētījumos, izmantojot bīdes spēka mērierīces, apstiprinājies, ka gaļas sagriešanai ar augstāku marmorizācijas pakāpi jālieto mazāks spēks. Tāpat marmorizācija ietekmē gaļas garšu un sulīgumu, tāpēc jautājumam

par marmorizācijas veidošanos gaļā jāpievērš liela uzmanība.

- Gaļas liellopu nobarošanas rādītājus ietekmē ne tikai ēdināšana, bet arī dzīvnieka dzimums, arī kastrēšana. No telēm un vēriem tiek iegūta mīkstāka gaļa ar izteiktāku marmorējumu un labākām īpašībām, salīdzinot ar gaļu, kas iegūta no bulļiem.

Jauniešu pilsoniskās līdzdalības iniciatīva

Beidz smēķēt, sāc elpot!

Irēna Tušinska

Trešdien Balvu novada Bērnu un jauniešu centrā (BNBJC) Balvu Valsts ģimnāzijas (BVĢ) 12.b klases skolēni Jūlija Kuzņecova, Anastasija Klija, Mareks Ņikuļins un Arturs Seļavins, kuri apgūst padziļināto mācību priekšmetu "Sociālās zinātnes 2", organizēja pilsoniskās līdzdalības iniciatīvas aktivitāti "Nekūpini plaušas", kurā stāstīja par elektronisko cigarešu ietekmi uz veselību, kā arī citiem kaitīgiem faktoriem, ko izraisa šo ierīču lietošana.

Jūlija Kuzņecova pastāstīja, ka ideja sarīkot šādu pasākumu radās, mācību priekšmetā "Sociālās zinātnes 2" saņemot uzdevumu organizēt pilsoniskās līdzdalības iniciatīvu: "Kaut gan varējām izvēlēties no dažādām tēmām, izlēmām novadīt izglītojošo pasākumu par to, cik kaitīgi lietot elektroniskās cigaretes." Anastasija Klija piebilda, ka šī tēma ir svarīga, jo elektronisko cigarešu smēķēšana pēdējā laikā īpaši izplatījusies pusaudžu vidū, pat tik agrā vecumā kā 12 – 13 gadi. Darbu pie pilsoniskās iniciatīvas aktivitātes 12.b klases audzēkņi sāka, izveidojot īpašu aptaujas anketu 12 – 18 gadu veciem skolu audzēkņiem. Ar tās palīdzību viņi noskaidroja pusaudžu un jauniešu viedokli par elektronisko cigarešu lietošanu. "Viņi atbildēja uz jautājumiem: vai paši lieto elektroniskās cigaretes, vai domā, ka tās ir kaitīgas veselībai, un vai vēlas, lai sarīkojam informatīvo pasākumu par šo tēmu?" atklāja Anastasija. Aktivitātes "Nekūpini plaušas" sākumā Jūlija kopā ar kolēģiem informēja, kas ir elektroniskās cigaretes, kādi ir to veidi un sastāvs. Elektronisko smēķēšanas ierīču popularitāti viņa skaidroja ar to, ka tas ir kaut kas jauns, bet jauniešiem vienmēr interesē viss jaunais, jo viņi vēlas izskatīties moderni. Turklāt elektroniskās smēķēšanas ierīces ir košas un izskatās skaisti, tādēļ piesaista pusaudžu uzmanību. Viens no faktoriem – elektroniskās cigaretes dūmiem nav smaržas, tādēļ smēķētājus grūtāk pieķert. Lielu uzsvāru prezentācijas vadītāji lika ne tikai uz šo smēķēšanai paredzēto ierīču kaitīgumu, ietekmi uz veselību, kā arī atkarības veidošanos, bet arī uz citiem dzīves aspektiem, ko tā ietekmē. Tāpat klātesošie noskatījās video par šo tēmu. Pēc tam iniciatīvas organizatori aicināja jauniešus pašiem izveidot elektronisko cigarešu antireklāmu, kas aicinātu tās nesmēķēt, bet noslēgumā iesaistīja interaktīvās spēlēs par šo tēmu.

Pirms aktivitātes, lai aicinātu pusaudžus un jauniešus atnākt uz izziņojošo pasākumu, tās organizatori ievietoja reklāmas vairākos sociālajos tīklos, arī skolās un jauniešu centrā. Lai gan jau iepriekš ir vadījuši skolas pasākumus, pirms aktivitātes "Nekūpini plaušas" Jūlija izjuta lielāku satraukumu: "Šajā gadījumā bija jāapgūst jaunas zināšanas, jāpēta, vai šī informācija ir patiesa, kā arī jābūt gatavam atbildēt uz klātesošo jautājumiem." Viņas uztraukums bija lieks, jo atnākušie jaunieši izrādījās atsaucīgi un ieinteresēti, kā arī labprāt iesaistījās piedāvātajās spēlēs. Pēc aktivitātes tās organizatori rakstīs atskaiti, kuras vērtējumu ņems vērā, kārtējot gala eksāmenu mācību priekšmetā "Sociālās zinātnes".

Prezentē antireklāmu. Šī grupa savu antireklāmu balstīja uz elektronisko cigarešu izmaksām. Tās regulāri lietojot, cilvēks iztērē aptuveni 90 eiro mēnesī, bet gadā šī summa sasniedz 1080 eiro.

Foto - I. Tušinska

Klausās ar interesi. Anastasija (tuvplānā) apgāza sabiedrībā valdošo maldīgo priekšstatu, ka, smēķējot elektroniskās cigaretes, tās neietekmē plaušas: "Elektroniskās cigaretes sastāvā ir tik ļoti daudz dažādu vielu, ka tās visas pat nevarēsim nosaukt. Tās pēc tam uzkrājas plaušās, bet kaitējums parādās tikai vēlāk." Viņa pastāstīja, ka elektroniskie smēķi izraisa arī tādu slimību, ko sauc par "plaušu popkornu", kā arī atstāj negatīvu ietekmi uz mutes dobumu, radot garšas un citas izmaiņas, kā arī izraisot vēzi. Turklāt ir bijuši gadījumi, kad elektroniskās cigaretes eksplodē.

Foto - I. Tušinska

Pielieto radošo domāšanu. Tā kā dzīvē pircēja izvēli ietekmē reklāmas, šoreiz skolēniem piedāvāja izveidot elektronisko cigarešu antireklāmu, kas aicinātu atteikties no šo ierīču lietošanas.

Foto - I. Tušinska

Pret smēķēšanu. Antireklāmas veidošanā iesaistījās arī puīši. Viņi apgalvoja, ka negrasās piekopt šo kaitīgo ieradumu, jo nevēlas bojāt veselību.

Foto - I. Tušinska

Rezultāti ir biedējoši. BVĢ 12.b klases audzēkņu veiktā aptauja parādīja, ka 26% uzrunāto skolēnu regulāri lieto elektroniskās cigaretes, bet 12% to dara dažreiz. Savukārt 27% tās vismaz vienreiz ir pamēģinājuši.

SMĒĶĒŠANAS PĀRTRAUKŠANAS POZITĪVĀ IETEKME

- Pēc 20 minūtēm pulss un asinsspiediens kļūst normāls.
- Pēc 8 stundām skābekļa un tvana gāzes līmenis atgriežas normas robežās.
- Pēc 24 stundām samazinās infarkta risks.
- Pēc 48 stundām uzlabojas garšas un ožas sajūtas.
- Pēc 72 stundām kļūst vieglāk elpot, jo atslābinās bronhu gludā muskulatūra un palielinās plaušu tilpums.
- Pēc 1 – 9 mēnešiem samazinās tūska deguna blakusdobumos, klepus, nogurums un elpas trūkums.
- Pēc 5 gadiem uz pusi samazinās risks saslimt ar plaušu vēzi (ja iepriekš dienā tika izsmēķēta paciņa cigarešu).
- Pēc 10 gadiem risks nomirt ar plaušu vēzi ir tāds pats kā cilvēkam, kurš nekad nav smēķējis.

Februāris – Sveču mēnesis

Katrai svecei – sava aura

Janvāris tuvojas izskaņai. Kalendārā būs jāpāršķir jauna lapa, kas vēstīs, ka pienācis februāris – Sveču mēnesis. Tā nosaukums ir tikpat sens, cik senas ir latviešu tradīcijas, kas saistītas ar tumsas laika aizvadišanu un atmodas dabā gaidīšanu. 2.februāris būs Sveču diena. Šīs dienas nosaukuma dēļ arī visu februāra mēnesi dēvē par Sveču mēnesi. Agrāk cilvēki, ņemot vērā laika apstākļus un dabas untumus, to saukuši par Puteņu mēnesi. Jā, šobrīd esam ziemas vidū, kad pēcpudienās joprojām ātri satumst un neizsakāmi pietrūkst saules enerģijas. Šādos brīžos, kad tiecamies pēc pozitīvām emocijām, var palīdzēt dzīvā uguns, kas ir vissmalkākā garīgā enerģija. Viens no tās avotiem ir sveces, kuru deļojošās liesmiņas izstaro siltumu, savukārt smarža raisa patīkamas sajūtas. Turklāt sveces, kā zināms, nededzina tikai Ziemassvētkos vai Jaungadā, – tās cilvēki izmanto dažādos godos, dzīves notikumos, arī meditācijās un rituālos visu gadu. Katrai svecei – sava krāsa, forma, smarža, sava aura...

Kāda materiāla un krāsu sveces mūspuses jaunietai mājās dedzina visbiežāk, pastāstīs viņas pašas, – Arita Atpile, Nadīna Magone, Santa Komane.

Svecēm mūsu ģimenē ir īpaša vieta. Tās dod siltumu ne tikai mājās, bet arī sirsniņā. Kādreiz mamma pati lēja sveces, laikam tāpēc arī es tās esmu tik ļoti iemīļojusi. Mūsu mājās sveces tiek iedegtas gan ikdienā, gan svētkos, gan piemiņas dienās. Katru reizi

ir īpašs iemesls. Ikdienā mēs vairāk dedzinām aromātiskās sveces, lai mājās radītu mierīgu un patīkamu atmosfēru. Mūsu ģimenē ir divas iecienītākās smaržas – lavandas, jo mammai ļoti patīk, un vaniļas – to vairāk iecienījis brālis. Mums vienmēr šķietis, ka svētkos vajag kaut ko īpašāku, tāpēc priekšroku dodam ar rokām darinātām svecītēm no bišu vaska interesantās un svētkiem atbilstošās formiņās. Tas uzreiz rada īpašāku svētku sajūtu. Šīs sveces parasti tiek iegādātas tirdziņos vai kāds uzdāvina. Savukārt piemiņas dienās vai tad, ja ir atgadījies kaut kas sliktis, vienmēr iedezdam svecīti no baznīcas vai arī no Aglonas atvesto. Šīs sveces vienmēr liek aizdomāties par tiem, kas vairs nav ar mums, par dzīvi, – tādām dziļākām lietām un domām. Bildē – ar rokām darināta lavandu svecīte, ko mammai dāvināju Ziemassvētkos.

NADĪNA MAGONE, Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Komunikācijas zinātnes 2.kursa studente

Esam komanda – Karīna un Santa.

Pandēmijas laikā, kādā vakara sarunā, mums radās doma kopā radīt "Sajūtu plāvas". Es (foto – no labās) darbojos ar sveču, Karīna – ar ziepju izgatavošanu. Pati sveces dedzinu ikdienā, jo ļoti patīk siltums un miers, kas nāk no tām. Šķiet, tāda maza liesmiņa, bet spēj piepildīt telpu ar gaišumu! Kādreiz dedzināju dažādas sveces, kādas vien bija, un tagad arī esmu priecīga par jebkuru sveci, ko uzdāvina. Ja pārku pati, izvēlos aromātiskās sojas vaska sveces, jo tās piepilda māju ar smaržu stāstu. Sveces pārku dažādās vietās, jo grūti vienaldzīgi paiet tām garām, tāpēc mājās ir gan stāvsveces, gan konteinersveces.

Pati strādāju ar sojas un kokosa vasku, jo tas ir gan cilvēkam, gan videi draudzīgāks, bioloģiski noārdās un ir drošāks gan garaiņos,

ko ieelpojam, gan kušanas temperatūras ziņā. Vēl

man ļoti patīk papildināt sveces ar plāvu ziediem, aiznesot vasaras plāvas mājās, pat ziemā, kad šķiet, ka ārā ir auksts un drēgns. Tas ir tāds meditējošs un izziņas pasākums, – redzot ziedus, gribas izziņāt to stāstu, ko šie augi nesīs svecēs; savukārt ēteriskās eļļas bagātinās sajūtas, un tas ir tas, ko vēlos nodot caur savām radītajām svecēm, jo tās spēj pastiprināt mūsu emocijas, kā arī nomierināt tās. Patīk eksperimentēt, izmēģināt jaunas tehnikas un materiālus, mācīties no savas pieredzes, ka arī ļaut mācīties citiem, jo abas ar Karīnu esam vadījušas arī meistarklases, daloties ar sveču un ziepju liešanas pieredzi! Mums var piesekot *Instagram*, "Sajūtu plāvas". Sveču liešana – tas ir mans hobijs! Produkti ikdienā pieejami Balvos, "Night art studio", – ja sanāk iet garām, noteikti iegriezieties!

SANTA KOMANE, projektu vadītāja Attīstības plānošanas nodaļā Balvu novada pašvaldībā

Foto - no personīgā arhīva

Fakti

☞ Pirmās sveces tika lietotas jau 3.gadu tūkstoši pirms mūsu ēras. Vissenākās ziņas atrodamas Ķīnā un Japānā, kur kukaiņu un sēklu maisījumu pildīja rīsa papīra turziņā. Šādas sveces dega lēni un kalpoja apgaismošanai. Zināms, ka Indijā gatavoja tempļu sveces no vaska, kas iegūts, vārot kanēli. Aļaskas pirmiedzīvotāji apgaismojumam izmantoja salakas eļļu, savukārt Eģiptē māla traukos ievietoja izkausētos dzīvnieku taukus samērcētās niedru serdes.

☞ Svecei ir būtiska loma gaismas nešanā mūsu dzīvē – gan fiziskā, gan emocionālā līmenī. Vasarā ir saule, bet rudenī un ziemā pietrūkst gaismas, ko mēs mēģinām aizstāt ar sveci. Sveces jādedzina visu gadu – arī vasarā, jo svece tīra enerģētiku, atbrīvo mūsu telpu no negatīvās enerģijas. Tāpēc vienmēr, kur ir negatīvās enerģijas, kur nāk cilvēki katrs ar savām problēmām, jādedzina sveces. Pastāv uzskats, ka tās spēj attīrīt mūsu astrālo ķermeni. Sveces tieši no dabīgā materiāla ir enerģētiski visspēcīgākās. Tās pagatavotas no "saules" materiāla.

Kādas krāsas svece kādai rakstura īpašībai jāizvēlas?

Ja kādā dzīves situācijā jums nepieciešamas konkrētas rakstura īpašības, ieteicams izvēlēties attiecīgās krāsas sveci:

- ☞ **sarkanās** krāsas svece spēcīgās apņēmību;
- ☞ **rozā** veicinās pacietību un iecietību;
- ☞ **gaiši pelēkā** dos spēju pielāgoties visdažādākajām dzīves situācijām;
- ☞ **sudraba** krāsa palīdzēs atklāt iekšējos talantus, paverot jaunas iespējas;
- ☞ **zelta** krāsas svece rosinās virišķību;
- ☞ **zaļā** mudinās uz neatkarību;
- ☞ **zilā** dos līdzsvaru un morālo noturību;
- ☞ **tumši sarkanā** svece dos prāta skaidrību;
- ☞ **dzeltenā vai oranžā** norādīs pareizo virzienu

tālākajam dzīves ceļam;

☞ **brūnā vai melnā** rosinās kārtības mīlestību, sistemātiskumu;

☞ **violetā vai tumši zilā** veidos individualitāti;

☞ **baltā** veicinās jutīgumu, saasinās intuīciju.

Vismīļākās – bišu vaska sveces.

Man gan svētkos, gan ikdienā patīk, ja sveces rotā manu vidi, kur es atrodos.

Patīk svētku galda noformējumā saskaņot sveču krāsu ar ziediem vai salvetēm. Man vienmēr plauktā ir nopirkta svece. Mīlu tās iedegt ne tikai ziemas periodā, bet arī baudīt to gaismu vasarā, kad ir kāda lietaina un vēsa diena. Labprāt izbaudu karstu vannu tieši sveču gaismā. Brīvdienā rītos man ir savs rituāls, – tikmēr visi vēl guļ, iedezdu sveces, dzeru kafiju un lasu grāmatu vai adu zeķes. Man vismīļākās noteikti ir bišu vaska sveces, – tās asociējas ar bērību, kad babiņa skaitīja lūgšanas par savām aizsaulē aizgājušajām mazajām māsiņām un brālīšiem, tad iededza tieši bišu vaska sveces. Kādreiz tētis nodarbojās ar biškopību,

tāpēc vaska smarža un tekstūra man asociējas ar ko īpašu – mūsu ģimenes vasarām, medu (daudz medus!), sauli, ziedošām plāvam. Šoruden, apmeklējot Viļakas katoļu baznīcu, ieraudzīju no nopirku vaska sveces, un biju pārlaimīga, jo kvalitatīvas bišu vaska sveces nav viegli atrast. Labprāt zaļajos tirdziņos pārku sveces pie biškopjiem, bet tikai cilindriņveida, jo dažādas zvēriņu vai enģeļu formas sveces ir žēl dedzināt. Sveces ar smaržvielām es nekad neizvēlos, jo ikdienā pati lietoju daudz smaržu. Manuprāt, svecēm nav jāpilda šī funkcija, lai māja smaržotu, piemēram, pēc kanēļa vai vaniļas... Tad ir vienkārši jāiet uz virtuvi un jāuzcep kanēļmaizītes, un viss.

ARITA ATPILE, mācību projektu vadītāja uzņēmumā "InfoEra Latvia"

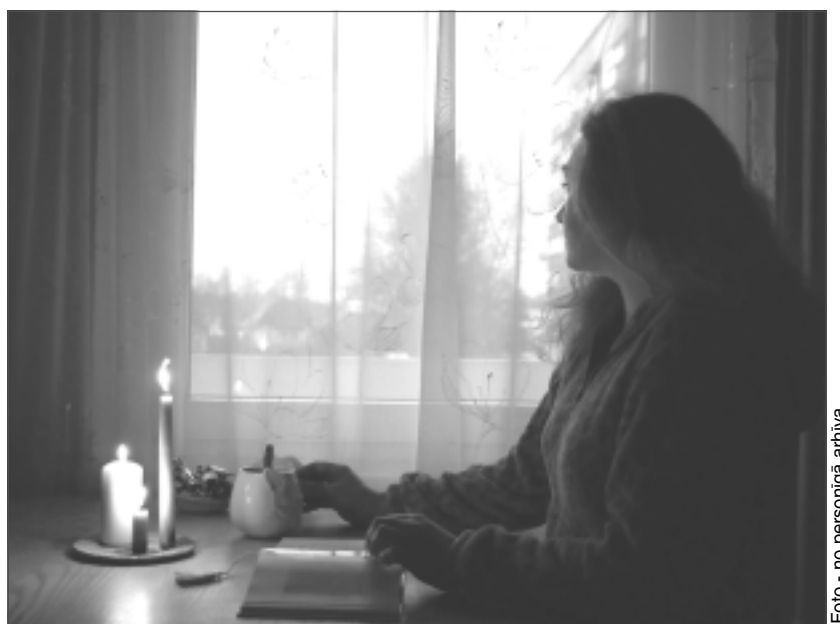

Foto - no personīgā arhīva

Saruna

Ukraiņu mamma ar latviešu dvēseli

Sanita Karavoičika

Ar tilženi INĀRU GALVINU sarunājam tikties viņas darbavietā – bijušajā Tilžas internātpamatskolas ēkā, kas kopš pagājušā gada aprīļa kalpo kā pagaidu mitne no Ukrainas kara atbēgušajiem cilvēkiem. Sieviete atnāk priecīga un smaidīga, – tādu ikdienā Ināru redz arī viņas daudzie aizbilstamie. Ar Ināru runājam par karu, dzīvi, cilvēkiem un skarbjaiem likteņiem..., un ik pa laikam viņa notrauc pār vaigiem ritošās asaras, sakot: “Es taču nemaz nedomāju raudāt...”

Ja Tilžā kādam pajautātu, kas ir ukraiņu mamma, droši vien visi atbildētu, ka tā ir Ināra. Zinājāt, ka jūs tā sauc?

– Dzirdējusi biju, jā. Tā mani nodēvēja ukraiņu ģimenīte – vieni no pašiem pirmajiem, kas pagājušā gada aprīļa sākumā ieradās Tilžā. Aleksandrs pēc profesijas bija zobārsts, viņš pie mums atbrauca ar sievu, meitu un mammu. Ļoti jauki cilvēki, kuri tagad ar divām citām ģimenēm pārcēlušies uz dzīvi Cēsīs. Kādudien viņi man mīļi pateica, – tu mūsu mamma! Kopš tā laika mani tā arī sauc. Daudz un bieži neesmu dzirdējusi, ka mani tā dēvē, taču katru reizi, kad šie vārdi izskan, acis sariešas savīļņojuma asaras.

Kopš pirmajām dienām Tilžā esat cilvēks, kurš koordinē jautājumus par Ukrainas bēgļu ierašanos, izmitināšanu un palīdzību. Atceraties pašu sākumu?

– Sākums bija grūts gan viņiem, gan mums. Ukraiņi nesaprata, kur nonākuši, bet mēs nesapratām, ko, kā labāk un pareizāk darīt. Atbraucot viņi jutās šausmīgi... Pašā sākumā, pagājušā gada aprīlī, ar lidmašīnas reisu Latvijā ielidoja un pēc tam uz Tilžu atbrauca 17 cilvēki – šo skaitli neaizmirsīšu nekad. Ārā bija melna nakts... Starp citu, joprojām lielākoties ukraiņi pie mums ierodas naktī. Viņus pavadīja novada domes izpilddirektors vietnieks Jānis Bubnovs, kuram arī šī bija pirmā pieredze uzņemt uzreiz tik lielu cilvēku grupu.

Celties pulksten 2-3 naktī, dažkārt pat vairākas reizes... Daudzi teiktu, – priekš kam to vajag. Kādēļ piekritāt darīt šo darbu?

– Daļēji tāpēc, ka tepat vien dzīvoju – pretī internātam, pāri ceļam. Kurš gan naktī no tālienes gribēs skriet? Mani uzrunāja, un es piekritu, kaut gan tobrīd bez darba nebiju. Vēl viens iemesls, kādēļ devu savu piekrišanu, bija tas, ka Tilžas internātskolas ēku ļoti labi pārzināju, jo savulaik, kad vēl pastāvēja skola, es tur strādāju.

Pastāstiet par saviem darba pienākumiem. Kas tajos ietilpst?

– Esmu vienīgais cilvēks, kas pie ukraiņiem ir katru dienu no rīta līdz vakaram, tā teikt, uzticības persona. Viņiem iedots mans telefona numurs, lai vajadzības gadījumā var piezvanīt. Ja ir kāds jautājums, uz kuru atbildi uzreiz nezinu, zvanu tālāk un skaidroju. Šajā darbā esam komanda, kas saliedēti strādā vienā virzienā – sociālais dienests, pašvaldība, skolas. Sākumā atbraukušajiem bija ļoti daudz jautājumu, – viņi satraucās, kā dzīvot tālāk, kā ātrāk sāktot dokumentus un nepieciešamās formalitātes, lai saņemtu pabalstus, kā atvērt bankas kontu. Pēc tam, kad Tilžā ieradās arvien jauni iemītnieki, paši ukraiņi viņiem izstāstīja, kur un kādēļ jāgriežas. Tad jau bija vieglāk.

Kas ukraiņus izbrīnīja, ierodoties mūspusē?

– Pirmā grupa ieradās aprīlī, kad visapkārt viss pelēks un drūms. Un ceļi, pa kuriem viņus atveda, pārsvarā bija lauku grants ceļi. Daudzi bija izbrīnīti un neizpratnē, – jūs taču esat Eiropas Savienībā! Kā jūs dzīvojat? Teicu, – tā arī dzīvojam. Algas Ukrainā ir krietni mazākas nekā mums, un, viņuprāt, Latvijā dzīve ir dārga. Daudzi man teikuši, – ja dzīvotu savā zemē un atbrauktu uz Latviju piepelnīties, strādājot darbu, kurā alga ir mazliet augstāka virs vidējās, tad, atbraucot mājās, ar mūsu algām viņi būtu nopelnījuši.

Katram atbraucējam droši vien ir savs stāsts un sava sāpe. Pieļauju, ka tādas dzirdējāt ne vienu vien...

– Es nevaru par šiem stāstiem runāt, jo tas ir ļoti sāpīgi un man vienmēr jāraud. Daudziem joprojām spilgtā atmiņā dzīve pagrabos, kur viņi slēpās, baidoties no raķešu uzlidojumiem, izlaupītās mājas un dzīvokļi. Nesen viena sieviete, kura šobrīd

dzīvo pie mums Tilžā, bija aizbraukusi uz mājām meklēt savu dēlu. Viņa zināja, ka viņš ir gūstā, un Krievijas puse mainīs savus gūstekņus pret ukraiņiem. Sieviete dēls apmaināmo gūstekņu sarakstā diemžēl nebija, taču viņai izdevās satikt vienu no karavīriem. Sieviete uzzināja vien to, ka dēls ir dzīvs, bet aizsūtīts kaut kur tālāk. Karavīrs stāstījis, ka viņiem gūstā liekot strādāt, visi tieviņi un novārguši, jo ar barošanu ir diezgan slikti.

Jau ilgāku laiku pie mums dzīvo arī viens pensionāru pāris, no kuriem viens ir invalīds. Arī viņu mājas noslaucītas no zemes virsas... Kad sieviete mūsu sarunās atminas par mājām, vienmēr sāk raudāt, bet es vairāk neko neprasu, jo saprotu, cik cilvēkiem sāpīgas šīs atmiņas. Taču daudzi grib izrunāties, grib, lai viņus uzklasa. Ir pie mums Tilžā, protams, bijuši arī cilvēki, kuri neko no šī kara nav redzējuši, un, godīgi sakot, viņus uzreiz var atpazīt. Ieradās reiz viens lielais divstāvu autobuss, un atbraucēji ieraudzījuši, kur nonākuši, vienkārši nekāpa ārā – gaidīja, kad paies deviņas stundas, lai aizbrauktu projām. Protams, nav šeit tādi apstākļi kā četru vai piecu zvaigžņu viesnīcā, bet tie ukraiņi, kuri piedzīvojuši kara šausmas, to ļoti labi saprot un novērtē. Viņi saka, – lai vai kā, bet te, Latvijā, vismaz debesis ir mierīgas. Ukraiņiem šobrīd šī sajūta ir ļoti svarīga.

Varbūt pēdējā laikā atbraucēju plūsma samazinājusies?

– Tā nevarētu teikt. Vairāk nekā 20 istabiņās, kas paredzētas Ukrainas bēgļu uzņemšanai, brīvu vietu nav. Pats lielākais iemītnieku skaits mums bijis pāri 70 cilvēkiem, kad vienā istabiņā dzīvoja vairākas ģimenes. Šobrīd ir 55, jo ik pa laikam kāds atbrauc vai dodas projām.

Šajā laikā pietiekami labi esat iepazīnusi ukraiņus, iepazīnusi mentalitāti, uzklājusies dzīvesstāstus. Ko mēs no viņiem varētu mācīties?

– Karš cilvēkus piespiedis pamest savu valsti, mājas, taču viņi nenokar degunu, jo raksturā un garā ir ļoti stipra tauta. Bet tas ir saprotami, jo cilvēks taču nedzīvos, ja nebūs garā stiprs. Visas drausmas, par kurām stāsta paši, kuras redzam televīzijā un par kurām lasām avīzēs, viņi piedzīvojuši uz savas ādas. Bet mēs to visu varam vien iedomāties. Un, tikai iedomājoties, ne reizi nākas apraudāties, jo tas ir nežēlīgi un briesmīgi. Taču vienu zinu noteikti, – nedod Dievs, ko tādu piedzīvot.

Teju gada laikā šajā ukraiņu pagaidu mitnē pabijuši simtiem cilvēku. Ar kādu no viņiem Jums izveidojusies atgriezeniskā saite? Uzturat attiecības?

– Ar dažiem patiešām izveidojušās īpaši sirsnīgas un mīļas attiecības. Sazinās ar zobārsta Aleksandra ģimeni, kura tagad apmetusies Cēsīs. Nesen mani apciemoja jauna ģimenīte, kura tagad dzīvo netālu no Šķilbēniem un strādā “Kotiņos”. Arī viņu stāsts, tāpat kā daudzi citi, ir traģisks. 10 gadus Ukrainā cēla māja – lielu un skaistu, kas tagad nolīdzināta līdz ar zemi... Tur vairs nav nekā... Toties tagad viņiem nedaudz paveicies, jo kāda sieviete Šķilbēnu pusē ģimenei piedāvāja māju, un viņi uz turieni pārcēlās. Sieva ar vīru priecīgi, jo viņiem ir darbs “Kotiņos”, bērnam – skola Šķilbēnos. Atgriezies Ukrainā šī ģimene pagaidām nevar, jo nav uz kuriem.

Sabiedrībā jau no paša sākuma pret Ukrainas bēgļiem valdījusi neviennozīmīga attieksme. Kā pret viņiem izturas vietējā sabiedrība? Esat jutusi kādas negācijas?

– Reizēm no vietējiem nācies dzirdēt aizrādījumus, – tavi ukraiņi izdarījuši to un šito, taču šajā laikā tie bijuši tikai pāris cilvēki, kuri pienākuši un kaut ko pateikuši. Pēdējā reize bija, kad bez pieskatīšanas brīvībā tika palaists liels suns, no kura baidījās bērni.

Pavisam nesen, 7.janvārī, nosvinējāt skaistus svētkus – 60 gadu jubileju. Saņēmat sveicienus arī no saviem aizbilstamajiem?

– Jā, mani ukraiņi man sarūpēja dāvanu – sanāca kopā un svinīgi sumināja. No viņu puses tas patiešām bija ļoti mīļš žests. Jūtu, ka ukraiņi mani ciena, bet, kamēr cilvēki viens otru ciena, viss ir kārtībā.

Foto - no personīgā arhīva

Jubileju sagaida smaidīga un priecīga. Nesen Ināra Galviņa svinēja skaistu jubileju un bija patiesi priecīga saņemt mīļus un sirsnīgus sveicienus no internātskolas ukraiņu iemītniekiem. Ināra teic: “Es cīnu viņus, viņi – mani. Un, ja cilvēks viens otru ciena, tas nozīmē, ka viss ir kārtībā.”

Kas ir tas, par ko viņi visvairāk saka paldies?

– Par to, ka es esmu šeit, ka viņiem ir cilvēks, pie kā griezties jebkurā jautājumā.

Šis ir darbs, kas rada gan pozitīvas emocijas, gan pārdzīvojumus, arī negulētas naktis. Kas Jums palīdz atgūties un uzlādēties ar pozitīvo enerģiju?

– Man ir divi dēli – viens ar ģimeni dzīvo Valmierā, otrs – Rīgā. Esmu vecmamma trīs mazbērniem – mazmeitiņai ir 9 mēneši, vienam mazdēlam – 14 gadi, otrs iet trešajā klasē. Viņi ir mans stiprais balsts. Taču, kad tieku pie mazbērnu auklēšanas, neko citu vairs nevajag. Vaļasprieki? Kādreiz tādu bija daudz – savulaik ļoti patika slēpot, bet to neesmu darījusi jau gadus divus. Tagad brīvajos brīžos labprāt paadu kādu zeķīti mazbērniem.

Mēs tik daudz par ko sūdzamies, bet dzīvē viss ir salīdzinājumā. Jums ir daudz piemēru visapkārt...

– Tas gan. Domāju, ka tādu dzīvi, kādu šobrīd dzīvo ukraiņi, nevēlētos neviens. Taču, neskatoties uz to, vienalga, kuram šeit pajautātu, visi atbildētu, ka grib uz mājām. Daudzus attur ziema, ir tādi, kuri paši dzīvo šeit, bet vecāki palikuši Ukrainā, jo ne par ko nav ar mieru atstāt savas mājas. Viņi iespēju robežās sazinās ar radiem, draugiem, paziņām dzimtenē. Reizēm gan pārtrūkst sakari, un tad viņus atkal pārņem nemiers. Smagi cilvēkiem iet. Un, kad viņi brauc projām, es tāpat pinkšķu un nevaru to izskaidrot. Pie katra no viņiem pierodu, izdzīvoju katru dzīvesstāstu, varbūt tāpēc ir tik grūti palaist. Esmu mēģinājusi tik ļoti nepieķerties, bet tik un tā tas notiek... Cik daudz bijis negulētu nakšu, kad nevaru aizmigt no tā, ko šie cilvēki stāstījuši... Arī psiholoģiski tas ir smagi. Šajā laikā neesmu sastapusi nevienu atbraucēju, kurš pateiktu, ka negrib atpakaļ uz Ukrainu. Viņi visi grib uz mājām, pat uz tām, kuru vairs nav...

Dažkārt par labu kaimiņu nemēdz būt viegli...

“Vai starp abām mājām sēta jāceļ?!”

Foto - A. Kirsanovs

Foto - A. Kirsanovs

Abu māju pagalmi. Attēlā pa kreisi redzams automašīnu stāvlaukums pie mājas Baznīcas 7, bet pa labi – pie mājas Brīvības 73. Automašīnu ikdienā šeit ir daudz, bet vietas, kur tās novietot, patiešām maz. Ir arī viena lieta, kas īpaši jāuzsver. Proti, gan lasītāja, kura vērsās redakcijā un iepazīstināja ar abu māju teritorijas plānu, gan arī mājas Brīvības 73 vecākā Aija Mežale un mājas Baznīcas 7 vecākais Juris Līdaciņš norādīja, ka vieta, kas attēlā apvilktā ar apli (tā dēvētais Baznīcas 7 mājas gals), ir mājai Baznīcas 7 piederoša teritorija. Līdz ar to, ja reiz situācija ar automašīnu novietošanu ir tik ļoti saspīlēta, aicinām automašīnas īpašniekus no Brīvības 73 tur savus transportlīdzekļus turpmāk nenovietot. Bet vispār mēdz teikt, ka attiecībām ar kaimiņu jābūt labām vai neitrālām. Pie šiem vārdiem arī jāpieturas un jācer, ka domstarpībām tiks rasts risinājums.

Laikraksta “Vaduguns” redakcija saņēma iedzīvotāju vēstuli no daudzdzīvokļu mājas Baznīcas ielā 7, Balvos. Lasītāja raksta, ka pēc tā, kā blakus mājas iekšpagalmā ieviesa noteikumus, ka tur novietot automašīnu var tikai ar atļaujām, tas sācis radīt neērtības automašīnu īpašniekiem no kaimiņu mājas. “Sanāk, ka mēs tagad neko citu nevaram izdarīt, kā tikai preti ieviest tādas pašas zīmes un atļaujas?” neapmierināta ar izveidojušos situāciju ir iedzīvotāja.

“Viss, kas nav aizliegts, ir atļauts?”

Bet kur tad ir problēma? Lasītāja raksta: “Dzīvoju daudzdzīvokļu mājā Baznīcas ielā 7. Blakus – Brīvības ielā 73 – atrodas māja ar savu iekšpagalmu. Šis mājas iekšpagalmā no pagājušā gada 1. decembra ieviesta iebraukšana tikai ar Baznīcas 73 atļaujām – uzstādītas arī attiecīgas zīmes. Tagad daļa šoferiņu no mājas Brīvības ielā 73 savas automašīnas novieto ne tikai atļautajā zonā savā pagalmā, bet arī blakus mājai (Baznīcas 7) piederošajā pagalmā daļā. Mašīnas tiek novietotas pēc principa, – “kur gribu, tur lieku, tāpat jūs neko neizdarīsiet!” Ja jau šis projekts tika izstrādāts, tad jau šīs mājas iedzīvotāji to atbalstīja, bet kāpēc paši noteikumus neievēro un savus auto liek kaimiņu mājas teritorijā? Sanāk, ka iedzīvotāji no mājas Baznīcas ielā 7 neko nevar izdarīt, kā tikai ieviest preti tādu pašu zīmi? Citas iespējas acīmredzot tagad nav! Kāpēc Baznīcas 73 mājas vecākā savus iedzīvotājus neinformē, lai viņi savas mašīnas novieto stāvēšanai savā pagalmā? Baznīcas 73 izstrādātais projekts saucas “Iekšpagalma satiksmes organizācijas uzlabošana”. Jā, viņi satiksmes organizāciju savā pagalmā, protams, uzlaboja, bet tagad apzināti pasliktina situāciju ar automašīnu novietošanu blakus mājā!

Apskatot abām mājām piederošo zemes plānu, mājas Baznīcas ielā 7 pirmajā kāpnī telpā dzīvojošajiem vispār nav kur novietot savus auto – tikai mājas galā (attēlā apvilktā ar apli), bet arī tur regulāri savas automašīnas novieto iedzīvotāji no mājas Baznīcas ielā 73. To var redzēt arī pēc noliktajām atļaujām pie auto logiem (lasītāja redakcijai iesūtīja vairākus šādus foto – red.pieb.). Turklāt tas tiek darīts bezkaunīgi! Proti, novieto vienu mašīnu, lai otru nemaz nevarētu nolikt, lai gan parasti tur draudzīgi tiek novietotas stāvēšanai divas mašīnas – tādā veidā, lai tās netraucētu iebraukt un izbraukt no pagalma. Un vēl viens jautājums. Ja šoferiņi no mūsu mājas (Baznīcas 7) savus auto novietos neatļautā teritorijā

(tātad Baznīcas 73 iekšpagalmā), tad pašvaldības policija viņus drīkstēs sodīt? Bet, ja šoferiņi no Baznīcas 73 mājas savus auto novietos svešā pagalmā (pirmkārt, jau mūsu pagalmā), tad darbojas princips “viss, kas nav aizliegts, ir atļauts?”.

Aicinās būt koleģiāliem

Daudzdzīvokļu mājas vecākā Brīvības ielā 73 AIJA MEŽALE pastāstīja, ka konkrēti šajā mājā vecākās pienākumus pilda tikai otro gadu, bet problēma ar automašīnu novietošanu starp abām kaimiņu mājām, kā var spriest, pastāv jau ilgāku laiku. “Iedzīvotāji no mājas Brīvības ielā 73 nāca klajā ar iniciatīvu un uzstāja, ka nepieciešams ieviest atļaujas automašīnu novietošanai šīs mājas iekšpagalmā. Ņemot vērā iedzīvotāju vēlmi, notika aptauja, mājas iedzīvotāji lēma par labu satiksmes organizācijas izmaiņām iekšpagalmā, un pēc trīs mēnešu darba pie dokumentiem un visām nepieciešamajām saskaņošanām tur tika uzstādītas attiecīgas zīmes. No likumiskā viedokļa viss izdarīts ļoti korekti. Tāpat no likuma viedokļa iedzīvotājiem no Brīvības ielas 73 patiešām nav liegts novietot savus auto citviet, ja vien, protams, arī tur nav uzstādītas attiecīgas zīmes. Kā zināms, mūsdienās automašīnu ir arī krietni vairāk nekā agrāk, un daudzdzīvokļu māju pagalmi, stāvlaukumi nav bezizmēra. No otras puses skaidrs, ka tas ir arī jautājums par kaimiņu savstarpējām attiecībām. Kā šo jautājumu risināt? Kā mājas vecākā noteikti uzrunāšu Brīvības 73 iedzīvotājus, aicinot viņus būt koleģiāliem. Gadījumā, ja nekādu pārmaiņu tomēr nebūs, mājai Baznīcas ielā 7 savā teritorijā jārikojas tāpat, kā rikojas iedzīvotāji no Baznīcas 73. Proti, jāuzstāda attiecīgas zīmes, ka automašīnas pagalmā var novietot tikai ar atļaujām. Tomēr ļoti ceru, ka izveidojušos situāciju varēsim atrisināt solīdi un bez nesaskaņām,” uzsvē A.Mežale.

Uzstādītās zīmes jāatceļ

Savukārt daudzdzīvokļu mājas Baznīcas ielā 7 vecākais JURIS LĪDACIŅŠ sarunā ar laikraksta “Vaduguns” žurnālistu pastāstīja, ka padomju laikos, kad šajā mājā uzsāka dzīvot, viņam bija *moskvičs*, kaimiņam – *žigulis*, bet vēl vienam iedzīvotājam – invalīdiem paredzēts auto. “Tas arī viss – citu mašīnu nebija. Savukārt tagad par automašīnu novietošanu sanāk milzīga karošana. Turklāt mājas Brīvības 73 iedzīvotāji līdz šim savas automašīnas mēdz likt līdz pat mūsu mājas otrajai kāpnī telpai. Mēs neko neteicām, bet, ja reiz viņi savā

pagalmā nolēma uzstādīt šādas zīmes, nu tad, lūdzu, lieciet mašīnas savā teritorijā, bet ne mūsu! Rezultātā šobrīd sanāk, ka viņi mūsu teritorijā var likt savas mašīnas un par to sodu nesaņems, bet mēs gan varam tikt sodīti, jo Brīvības 73 pagalma teritorijā automašīnas novietot stāvēšanai var tikai ar atļaujām. Kas attiecas uz iespējamo atļauju ieviešanu arī mūsu mājas pagalmā, kāda tam nozīme? Piemēram, preti mūsu mājai atrodas Ezera ielas daudzdzīvokļu nami. Tur arī ir neliels placis, kas pieder mūsu mājai, bet mašīnas novieto stāvēšanai gan mūsu, gan arī Ezera ielas māju iedzīvotāji. Nu, un ja mēs arī izdomāsim savā teritorijā ieviest atļaujas, tad ko, – mums par automašīnu stāvvietām būs jāplēšas ar pusi pasaules? Kam tas vajadzīgs? Tādēļ kā risinājumu redzu, ka iedzīvotājiem no mūsu mājas un mājas Brīvības ielā 73 savas mašīnas jānovieto stāvēšanai strikti savās teritorijās vai arī mājai Brīvības 73 lēmums par uzstādītajām zīmēm savā pagalmā jāatceļ. Pretējā gadījumā arī turpmāk visu laiku būs viena kašķēšanās. Vai arī nonāks līdz tam, ka starp abām mājām sēta būs jāceļ!” secina J.Līdaciņš.

Jāpiebilst, ka stāsts par automašīnu novietošanu nav vienīgais, kas dara raizes mājas Baznīcas 7 iedzīvotājiem. J.Līdaciņš stāsta, ka iepriekš ziemā no Baznīcas 73 mājas puses viss sniegs tika stumts uz viņu nama pusi. “Tagad mēs arī to vairs neļausim darīt! Kāpēc mums jāuzņemas šādas neērtības? Kad sniegs sāk kust, tā pagrabos tek iekšā ūdens! Arī par šo jautājumu atkal būs, atvainojiet, jālamājas, lai gan iepriekš jau esam aicinājuši tā nerīkoties!” sašutis ir J.Līdaciņš.

Likumā sods patiešām paredzēts

Tikmēr Balvu novada pašvaldības policijas priekšniece RITA KRAVALE, jautāta par lasītājas minētajiem sodiem, skaidro, ka no likuma viedokļa tas patiešām tā ir. Proti, Ceļu satiksmes likuma 57.panta 5.11.punkts par stāvēšanu 326. ceļa zīmes darbības zonā paredz naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam astoņu naudas soda vienību apmērā jeb 40 eiro. R.Kravale arī piebilst, ka automašīnu novietošanas problēma Balvu pilsētā ir ļoti aktuāla visu daudzdzīvokļu māju pagalmos. “Ēkas ir celtas pirms gadiem 30, kad mašīnu bija krietni mazāk nekā pašreiz, līdz ar to pagalmā vietas nepietiek visiem dzīvokļu īpašnieku transportlīdzekļiem. Diez vai aizlieguma zīmes uzstādīšana ir pareizais risinājums. Manuprāt, problēma ir jāizrunā un jāmeklē kopīgi risinājumi. Mašīnas var novietot arī Balvu autotransporta uzņēmuma teritorijas stāvvietā, Ezera ielā,” stāsta pašvaldības policijas priekšniece.

*Sākums 1.lpp.

Draugos ar teātri. Prāvests Guntars Skutels uzsvēra, ka teātris arī baznīcā ir ļoti svarīgs: “Nesen man 3-4 cilvēki atsūtīja recenzijas par izrādi “Pusnakts šovs ar Jūdu Iskariotu” Dailes teātri. Tās man ļoti patika. Skolas gados biju priecīgs, ka mums vajadzēja spēlēt teātri. Tikai nesaprotu, par kādiem grēkiem man tolaik deva iemācīties no galvas tekstus 7-8 lappušu garumā, bet citiem uz skatuves nebija jāsaprot neviens vārds. Ļoti ļoti atceros, ka reiz biju dakteris, kad pie manis nāca pacienti. Apskaudu tos klasesbiedrus, kuriem vienkārši bija jānokrīt daktera priekšā, kad es no čemodāna nejausi ārā izvilku lielās knaibles. Laimīgs viņš, bet man jārunā un jārunā. Galarezultāta biju apmierināts, jo skolotāja teica: “Tev, Skutel, ir galvenās lomas.” Otro lietu, ko iemācījies no teātra, ir tas, kas jādara, lai nesmietsos brīdī, kad nevajag smieties. Saudzīgi jāiekož lūpā. Man arī kā baznīckungam tas nereti noder.”

Kas čemodānā iekšā?

Jubilāri. Medņevas Tautas nama vadītāja Skaidrīte Šaicāne nešaubās, ka “Savējo” jubilejas balle ir labs atspēriens visam gadam. “Čemodānu Medņevā šodien atveram divpadsmito reizi,” viņa atgādināja. “Uz skatuves uzkāpt jābūt drosmei,” atzina arī “Savējie” (foto). Jāpiebilst, ka Valentīna Kaļāne ir Medņevas, Žīguru un Viļakas dramatisko kolektīvu vadītāja.

Jātur pie vārda. Medņevas pagasta pārvaldnieks Juris Prancāns pieļauj, ka varētu atsākt darboties dramatiskajā kolektīvā “Savējie”. Viņš zina teikt, ka uz skatuves atrasties nemaz nav tik viegli, kā kādam tas, iespējams, šķiet, no skatītāju zāles raugoties: “Gadās aizmirst arī vārdus...”

Pasniedz Pateicības rakstus. Balvu novada Kultūras pārvaldes vadītāja Rudīte Krūmiņa atklāja, ka ir spēlējusi gan teātri, gan bijusi režisore: “Tad, kad es savulaik uzkāpu uz skatuves, raudzijos uz mammu, lai pārvarētu uztraukumu. Jūs esat tie, kuri mums dod iespēju smieties, priecāties un raudāt.”

“...Tikai moza auguļņ’...” Rubeņu dramatiskā kolektīva aktieri (vadītāja Mudīte Maslova) atklāja, kā klājas Jezupam sievas meklējumos.

Savējais kopā ar “Savējiem”. Jānis Babāns savu dzimšanas dienu svinēja kopā ar teātra ļaudīm, nevis, kā uzsvēra prāvests, *krutā* restorānā ar mīdijām un jūras vēltēm. Jānis bija pirmais aktieris, kurš saņēma Balvu novada Kultūras pārvaldes Pateicību par vietējās kultūrvides saglabāšanu, aktīvu līdzdalību teātra mākslas uzturēšanā un sveicot dramatiskā kolektīva 20 darbības gadu jubilejā.

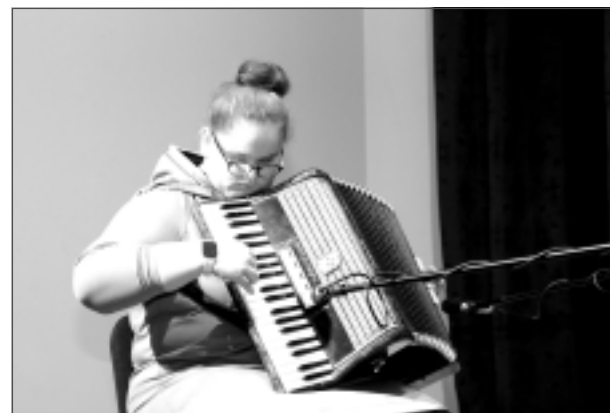
Vai parāds ir brālis? Atbildot uz šo jautājumu, “Savējie” secināja, ka mūsdienās parāds ir gan brālis, gan māsa, gan tante, gan baba, gan dzeds, turklāt visi kopā. Viļakas aktieri (foto) izspēlēja savdabīgu skeču, kā atgriezt parādu, tostarp piesaistot intīmās jomas menedžeri.

Meklē mega zvaigzni. Salnavas dramatiskais kolektīvs Medņevā meklēja mega zvaigzni. Patiesībā tā nebija jāmeklē, jo visi Salnavas aktieri, tostarp kolektīva vadītāja Valentīna Kirsanova (foto), jau sen šo titulu ir nopelnījuši.

Nav tik trakī! Susājieši (foto) pierādīja, ka vīrieši tomēr nav izmirstošā suga. Kolektīvu vada Māriete Bukovska.

Kas atrodas Elizās čemodānā? Elīza Pužule no Žīguriem atgādināja prāvesta teikto, ka skolas gados bija jāmacās garī teksti: “Ja viņam tolaik bija jāmacās, tad man joprojām ir jāmacās. Manā čemodānā bija, ir un būs akordeons.”

Ko darīt veselības uzlabošanai

Strauji izplatās dažādi augšējo elpceļu vīrusi

Šosezon turpina strauji izplatīties dažādi augšējo elpceļu vīrusi – gan tie, ko saucam par parastu saaukstēšanos, gan tie, kas pievērš vairāk uzmanības un rada nopietnākas problēmas, piemēram, gripa vai mazuļiem bīstamais respiratori sincitiālais vīruss.

Kā, sajūtot pirmos simptomus, zināt, vai ir vērts satraukties, un kādai slimības gaitai gatavoties – stāsta ģimenes ārste un dežūrārste KRISTĪNE ASTRA un farmaceite IEVA VIRZA.

Ģimenes ārste un dežūrārste Kristīne Astra stāsta: “Pašlaik slimo patiešām daudzi, un lielākoties netiek diagnosticēti, kāds tieši vīruss ir katram pacientam. Tomēr ir pavadīti, kas norāda uz to vai citu iespējamo vīrusu veidu. Piemēram, straujš slimības sākums ar augstu temperatūru var norādīt uz gripu. Pārējie simptomi ir līdzīgi daudziem elpceļu vīrusiem, un tos nosacīti var likt vienā maisā un ārstēt kā parastu sezonālo elpceļu vīrusu infekciju.” Nopietnu uzmanību slimības gaitai vajadzētu pievērt, ja ir gripa vai respiratori sincitiālais vīruss. Lūk, kā šo slimību norisi skaidro ārste!

Gripa

Visinfekciozākais citiem cilvēkiem gripas pacients ir dienu pirms simptomu parādīšanās un pirmajās 3-4 slimības dienās. Mazi bērni un seniori, kā arī cilvēki ar novājinātu imūnsistēmu var būt infekciozi ilgāku laiku. Gripas riska grupas ir mazi bērni, grūtnieces, veci cilvēki, cilvēki ar hroniskām slimībām un tie, kuriem ir vielmaiņas traucējumi, liekais svars.

Kā saprast, vai ir tieši gripa?

Vairumā gadījumu tā netiek diagnosticēta ārsta kabinetā vai laboratorijā, jo slimības ārstēšana var noritēt mājās, mazinot gripas simptomus. Tiesa, ir iespēja veikt A un B gripas vīrusu eksprestestu, ko piedāvā, piemēram, “Centrālā laboratorija”. Ja ir apstiprināta gripas diagnoze, ārsts var rekomendēt recepšu medikamentu – pretvīrusa zāles, ko svarīgi uzsākt lietot pirmajās divās slimības dienās.

Gripai raksturīgie simptomi:

- akūts sākums;
- drudzis, paaugstināta (vīrus 38°C) ķermeņa temperatūra;
- nespēks, galvassāpes, muskuļu sāpes;
- vismaz viens no respiratoriem simptomiem – aizlikts deguns, kakla sāpes, klepus, elpas trūkums.

Visas uzskaitītās pazīmes nav vienmēr un nav visiem gripas pacientiem.

Kā rīkoties?

“Paaugstināta ķermeņa temperatūra būtu jāsamazina, ja tā rada diskomfortu. Visbiežāk tas rodas, ja temperatūra pārsniedz 38°C. Temperatūras pazemināšanai var lietot nesteroidos pretiekaisuma līdzekļus, kas aptiekā ir pieejami bez receptes. Efektivitāti var novērtēt aptuveni 40 minūtes pēc to lietošanas. Jāņem vērā, ka nav nepieciešams pazemināt temperatūru līdz normālai, pietiek, ja tā krītas par vienu grādu,” saka ģimenes ārste.

Svarīgi ir uzņemt pietiekamu kopējā šķidruma daudzumu. Pieaugušajiem tie ir vismaz divi litri dienā, bērnam vecumā no gada līdz trim gadiem – 1-1,2 litri, 4-6 gadus vecam bērnam – 1,5 litri dienā, un 7-10 gadus vecam bērnam – 1,5-1,75 litri dienā,“ skaidro ārste un piebilst, ka tad, ja simptomiem pievienojas klepus, ir svarīgi telpās nodrošināt vēsu un mitru gaisu. Var lietot bezrecepšu klepus sīrupu. Farmaceite norāda: “Izvēloties pretklepus līdzekli elpceļu vīrusu infekcijas gadījumā, ir svarīgi zināt, kāda veida klepus ir konkrētajā slimības fāzē – sauss vai produktīvs. **Sausa klepus gadījumā** iesaka sīrupu, kas satur islandes ķērpī, priežu pumpurus, alteju, anīsu; ļoti sausa, **kairinoša klepus gadījumā** – sīrupus, kas satur kodeīnu. **Produktīva klepus gadījumā** – sīrupus, kas satur ceļteku, efeju, karbocisteīnu, ambroksolu, bromheksīnu.”

Kad jāizsauc neatliekamā palīdzība?

Pieaugušam pacientam pēc neatliekamās medicīniskās palīdzības jāvērtas tad, ja:

- piecas dienas ir konstants drudzis, ķermeņa temperatūra

ir vīrus 38°C un to neizdodas pazemināt ar bezrecepšu zālēm;

- rodas apātija, miegainība;
 - skābekļa saturācija (mērot ar oksimetru) krītas zem 93.
- Bērnam** jāsauc neatliekamā palīdzība uzreiz, ja:
- ķermeņa temperatūra ir augstāka par 38°C grādiem; zīdaiņiem, kurš jaunāks par 3 mēnešiem;
 - ķermeņa temperatūra ir augstāka par 38°C grādiem un izteikta miegainība – grūti pamodināt;
 - ķermeņa temperatūra ir augstāka par 38°C grādiem un vērojamas dehidratācijas pazīmes – sausas gļotādas, ievilkts avotiņš, bērns maz urinē;
 - krampji;
 - grūtības elpot – iesaistās elpošanas palīguskuļatūra, ievielkas ribstarpas;
 - zilgana ādas nokrāsa.
- Zīdaiņi noteikti vajadzētu censties biežāk likt pie krūts.

Gripas profilakse

“Labākā gripas profilakse, protams, ir vakcinācija. To parasti veic rudenī, tieši pirms gripas uzliesmojuma, taču var vakcinēties arī tagad. Imunitāte veidojas 10 dienu laikā pēc potes saņemšanas. Jāņem vērā, ka noteiktas iedzīvotāju grupas var saņemt pilna apjoma valsts apmaksātu gripas vakcināciju. Tādas ir, piemēram, grūtnieces (jebkurā grūtniecības nedēļā), bērni no 6 līdz 23 mēnešu vecumam, seniori pēc 65 gadiem, kā arī hronisku slimību pacienti, veselības aprūpes darbinieki. Precizēt, vai šī priekšrocība attiecas arī uz jums, var, meklējot informāciju Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) mājaslapā vai jautājot savam ģimenes ārstam,” norāda Kristīne Astra un atgādina, ka joprojām ir aktuālas arī tādas profilakses metodes kā telpu vēdināšana, roku higiēna, palikšana mājās, ja parādās kādas saslimšanas pazīmes, un sejas maskas lietošana sabiedriskajā transportā un vietās, kur pulcējas cilvēki.

Respiratori sincitiālais vīruss jeb RSV

Respiratori sincitiālais vīruss šoziem ir aktīvs. Pieaugušam cilvēkam tas parasti neizpaužas citādi, kā jebkurš sezonālais elpceļu vīruss, taču īpaši uzmanīgiem jābūt zīdaiņu vecākiem – bērniem līdz 6 mēnešu vecumam RSV var radīt nepieciešamību ārstēties stacionārā.

RSV izpausmes

Slimība sākas kā parasta saaukstēšanās – ir paaugstināta ķermeņa temperatūra, aizlikts deguns. Otrajā, trešajā slimības dienā parādās klepus. “Vīruss ir bīstams bronhiolīta – sīkākā bronhu iekaisuma – attīstības dēļ. Bronhiolas kļūst tūskainas, viegli nosprostojas, traucējot elpošanu. Augstāks risks smagai slimības gaitai ir bērniem līdz divu gadu vecumam.

Par smagu RSV gaitu un vīrusa izraisītu bronhiolītu liecina:

- paātrināta elpošana;
- ribstarpu muskuļu ievilkšanās elpojot;
- ieelpojot paplašinās nāsis;
- elpošanas grūtības;
- zilgana āda, jo organismā trūkst skābekļa;
- stiprs klepus bez apstājas;
- drudzis ir grūti mazināt ar medikamentiem – nesteroidie

pretiekaisuma līdzekļi nepalīdz;

- bērns ir letarģisks, apātisks, nereaģē uz modināšanu.

Šie ir “sarkanā karoga” simptomi. Ja tādi ir, tad kavēties nedrīkst – noteikti jāsauc neatliekamā medicīniskā palīdzība!” teic ārste.

Universāli ieteikumi elpceļu vīrusu infekciju gadījumā

- Ja ir kāda vīrusu infekcijas pazīme, palieciet mājās.

Lietojiet pietiekamā daudzumā šķidrumu, jo tas šķīdina sekretus.

Deguna tīrīšanai var veikt siltās tvaika inhalācijas un, ja nepieciešams, iepūst degunā kādu bezrecepšu preparātu – dekongestantu. Jāpatur prātā, ka šos medikamentus nevajadzētu lietot ilgāk par septiņām dienām.

Hipertoniskais sālsūdens noderēs biežam deguna sekrētam, kas ir jāšķīdina, lai veicinātu tā izvadišanu. Taču, ja ir sauss, aizlikts deguns, sālsūdens tikai vēl vairāk to var sausināt.

Pie pirmajām kakla sāpēm to nevajadzētu skalot ar sālsūdeni – šī metode lai paliek strutaina iekaisuma, piemēram, angīnas gadījumam. Labāk lietot kādu aerosolu uz eļļas bāzes, kas satur smiltsērķšķu, asinszāles, tējas koka, kliņģerītes, meža malvas eļļas – eļļa pārklās, nomierinās, atjaunos un aizsargās kakla gļotādu.

- Jāizvairās lietot karstus un aukstus ēdienus un dzērienus.

Bērnam pazemināt temperatūru var palīdzēt aukstas kompreses uz pieres. Ieteicams izvairīties no autiņbikšīšu izmantošanas (tās var veicināt augstas ķermeņa temperatūras uzturēšanu).

Ārstējot bērnu mājās apstākļos, rūpīgi jāseko līdzī zāļu instrukcijām, kur parasti ir norādīta zāļu deva atbilstoši bērna ķermeņa svaram. Nepietiekama deva nesniegs terapeitisko efektu, savukārt neatbilstoši liela – var kaitēt veselībai.

Mitriniet telpās gaisu, ja tas ir pārlietu sauss. Ar mazu bērnu kādu brīdi var uzturēties vannas istabā, kur, vannā ieliet karsts ūdens radīs pirts efektu, ieelpots siltais tvaiks būs kā inhalācija, kas var palīdzēt gan attīrīt deguntiņam, gan izklepoties.

Lielākiem bērniem un pieaugušajiem atkrēpošanas veicināšanai noder elpošanas vingrinājumi, piemēram, stabulītes, balona pūšana.

Ja sauss klepus ir pieaugušam cilvēkam, var veikt inhalācijas, lai sildītu bronhus un veicinātu atklepošanu.

Neproduktīva, sausa, lēkmjveida klepus gadījumā nevajadzētu lietot atkrēpojošus līdzekļus, jo tie var vēl vairāk saasināt klepus lēkmes. Labāk noderēs klepu mīkstinājoši līdzekļi.

Jāņem vērā, ka pēc akūtas vīrusu infekcijas neliels klepus var saglabāties vēl divas nedēļas.

Atgādinājumi

Vīrusu infekcijas neārstē ar antibiotikām! Tikai tad, ja kā komplikācija pievienojas bakteriāla infekcija, var būt nepieciešama antibiotiku terapija, taču to var nozīmēt vienīgi ārsts.

Plaušu rentģenu veic tikai īpašos gadījumos, un par to lemj ārsts.

Ja elpceļu vīrusu infekcija attīstās “kā parasti” un nav vērojama neviena no minētajām satraucošajām pazīmēm, neatliekamajai palīdzībai zvanīt nevajadzētu. Vispirms jākonsultējas ar ģimenes ārstu, jāzvana uz ģimenes ārstu konsultatīvo tālruni vai jākonsultējas ar dežurējošo ārstu poliklinikā.

Saslimstot ar elpceļu vīrusu, nav jādodas pie ģimenes ārsta – darba nespējas lapu uz trim dienām iespējams atvērt attālināti, pa tālruni konsultējoties ar savu ģimenes ārstu vai dežurārstu poliklinikā.

Konsultāciju par piemērotu terapiju simptomu mazināšanai var saņemt arī brīvdienās un svētku dienās visu diennakti, kā arī darbdienās no 17.00 līdz 8.00, zvanot uz ģimenes ārsta konsultatīvo tālruni 66016001.

Ja saslimis bērns, padomu, kā rīkoties, var saņemt, gan sazinoties ar ģimenes ārstu viņa darba laikā, gan zvanot uz Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas pediatra konsultatīvo tālruni 26112887, kas ir pieejams brīvdienās un svētku dienās no 10.00 līdz 17.00 un katru dienu (darba dienās, brīvdienās, svētku dienās) no 20.00 līdz 8.00.

Zini un izmanto!

Nekustamā īpašuma nodokļu atvieglojumi

Balvu novada domes 2021.gada 25.novembra saistošie noteikumi Nr.16/2021 "Par nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu piešķiršanu Balvu novadā" nosaka kārtību, kādā piešķirami nekustamā īpašuma nodokļa (turpmāk – NĪN) atvieglojumi.

Atvieglojumi tiek piemēroti šādām NĪN maksātāju kategorijām (papildus kritērijus attiecīgai NĪN atvieglojumu saņemšanai lūgums skatīt saistošajos noteikumos):

- juridiskām un fiziskām personām, kuras ir saimnieciskās darbības veicēji,
- politiski represētajām personām,
- personām ar pirmās invaliditātes grupu,
- vientuļiem pensionāriem, kuriem nav laulātā, bērnu un mazbērnu un kuru ienākumi nepārsniedz Ministru kabineta noteikto minimālo mēneša darba algu mēnesī,
- Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidācijas dalībniekiem,
- personām ar 1991.gada barikāžu dalībnieku statusu,
- maznodrošinātām un trūcīgām personām,
- personām, kuriem ir trīs vai vairāk bērni vecumā līdz 18 gadiem.

Lai piemērotu NĪN atvieglojumu, personai Balvu novada pašvaldībā jāiesniedz iesniegums, pievienojot attiecīgā NĪN atvieglojumu apliecinājošu dokumentu.

Ja iesniegums, lai saņemtu NĪN atvieglojumu, ar pievienotajiem dokumentiem iesniegts no 1. līdz 31.janvārim, tad NĪN atvieglojums tiek piemērots par visu taksācijas gadu, savukārt, ja tas iesniegts no 1.februāra līdz 31.maijam, tad NĪN atvieglojums tiek piemērots par taksācijas perioda otro pusgadu.

Personām, kurām ir noteikta pirmās grupas invaliditāte, NĪN atvieglojumu piešķir no nākamā mēneša, kad piešķirta invaliditāte, līdz invaliditātes termiņa beigām.

Būvniecības likumā, kas stājas spēkā 2014.gada 1.oktobrī un ar šo likumu saistītajos Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumos Nr.500 "Vispārīgie būvnoteikumi", ir noteikts maksimālais būvdarbu termiņš – astoņi gadi. Minētais termiņš attiecas arī uz visām būvēm, kas ir būvniecības stadijā. Informējam, ka likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.pants nosaka, ka būvi, kuras būvniecībā pārsniegts normatīvajos aktos noteiktais kopējais būvdarbu veikšanas ilgums, ar nākamā mēneša pirmās būvniecības termiņa izbeigšanās līdz mēnesim, kad parakstīts akts par būves pieņemšanu ekspluatācijā, apliek ar nekustamā īpašuma nodokļa likmi 3% apmērā. Paaugstinātā likme attiecas uz visām ēkām, kuru celtniecība sākta pirms 2014.gada 1.oktobra.

Sīkāku informāciju var iegūt, vērojoties Balvu novada pašvaldības administrācijas ēkā, Bērzpils ielā 1a, Balvos, Balvu novada pašvaldības pagastu pārvaldēs, skatīt Balvu novada pašvaldības mājaslapā www.balvi.lv, vai zvanot uz tālruni 64522592.

Pārskats par mežsaimniecisko darbību jāiesniedz līdz 1.februārim

Valsts meža dienests atgādina – meža īpašniekiem, kuri 2022.gadā savā mežā veikuši saimniecisko darbību, līdz 1.februārim dienestā jāiesniedz pārskats.

Saskaņā ar Meža likuma 29. panta otro daļu meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākums ir katru gadu informēt Valsts meža dienestu par iepriekšējā kalendāra gadā veikto mežsaimniecisko darbību. Pārskatu par koku ciršanu, jaunaudžu kopšanu, meža atjaunošanu vai meža ieaudzēšanu var iesniegt gan elektroniski, gan papīra formātā.

Meža īpašnieki un tiesiskie valdītāji aicināti izmantot iespēju iesniegt pārskatu tiešsaistē Meža valsts reģistrā – <https://gis.vmd.gov.lv/>. Tomēr joprojām klientiem ir saglabāta iespēja iesniegt dokumentus klātienē mežniecībās vai nosūtīt ar pasta starpniecību. Tāpat pārskatu par mežsaimniecisko darbību var noformēt kā elektronisku dokumentu, parakstīt ar drošu elektronisko parakstu un nosūtīt uz tuvākās mežniecības oficiālo e-pasta adresi. Pārskatu iesniegšanai var izmantot dienesta sagatavotas veidlapas.

Lidzjutības

Es aizeju un tomēr palieku
Gan baltajā saulē, gan zilajā jūrā,
Gan šalcošā vējā – es
esmu pie jums.
(Ā.Elksne)

Mūsu patiesa līdzjutība **Sabīnes un Andra Mūrmaņu ģimenei un pārējiem tuviniekiem, TĒTI, SIEVASTĒVU, VECTĒTIŅU** mūžības ceļā pavadot.
Egils, Ivita

Palīks...
Atspulgi no nebeidzamiem darbiem,
No mirkļiem prieka pilniem.
(J.Osmanis)

Patiesa līdzjutība **Tamārai, meitām un dēlam ar ģimenēm, PĒTERIM ĶIRSONAM** aizejot mūžībā.
Ilonas Ivanovas, Karīnas Vecās, Daniela Ivanova ģimenes

No tevis tik daudz bija, ko gūt.
Tavas pēdas ir dziļas, tās nepazūd,
Mums atmiņās vēl ilgi kopā būt...
Izsakām līdzjutību **Sarmītei, Solvītai un pārējiem tuviniekiem, TĒVU** mūžības ceļā pavadot.
Inita, Normunds

Ziemas vidū asa lietus šalts,
Debesis cērt pušu zibens plaisa.
Salūst mūžs, iet projām cilvēks
balts,
Pēdās paliek mūža skaidrā gaisma.
(K.Apškrūma)
Izsakām līdzjutību **sievai, bērniem un visiem tuviniekiem**, pavadot **PĒTERI ĶIRSONU** mūžības ceļā.
Lai Dieva miers Tavām prasmīgajām un darbīgajām rokām.
SIA "Senda Dz" vārdā – Dzintra

Lapa nobira dzīvības kokam,
Mūžības vēji nu klēpi to nes.
Tur, kur debesu mājokļos tālos
Silda cilvēku dvēseles.
Skumju un atvadu brīdī mierinājuma
vārdi un patiesa līdzjutība
Anastasijai Loginai ar ģimeni, VĪRU mūžības ceļā pavadot.
Veneranda, Janīna, Ilona, Genovefa, Silvija, Veneranda, Lucija

Es satikšu tevi pie ābeles baltas
pavasārī, tur – dārza malā,
Tavus vārdus es dzirdēšu ik uz
soļa, mūsu kopīgās takas
staigādama,
Tavu mīlestību es auklēšu sirdī kā
lielāko dārgumu šeit un viņpus,
Tava mierīgā smaida un gādīgo
roku, tēt, pietrūks man mūžam,
pietrūks...
Dacīt, savās domās un sirdīs mēs
esam kopā ar **Tevi un Taviem mīļajiem**, tēti, vectētiņu, vīru **VITĀLIJU LOGINU** mūžībā pavadot.
Anda, Dina, Arnita ar ģimenēm,
Irēna

Kļūst dzīves siltums par sveici,
Kas gaismu ir beigusi liet,
Mīļš cilvēks pa sniegotu taku,
Kad projām mūžībā iet.
(K.Apškrūma)

Kad pēkšņi rimuši tēta un vectētiņa **VITĀLIJA LOGINA** darbigie soļi, domās esam kopā ar **klasesbiedreni Daci un viņas mīļajiem**.
Baltinavas vidusskolas klasesbiedri un audzinātāja

Tavs mūžs kā dziesma izdziedāts,
Kā krāsains dzīpārs izadīts,
Ar rūpēm, raizēm nodzīvots,
Nu Zemes mātes klēpim dots.
Patiesa līdzjutība **Birutai Vizulei un viņas ģimenei**, mīļo māmuļu **MARIANNU KOMAROVSKU** mūžībā pavadot.
Balvu novada izglītības iestāžu vadītāji

Māmulīt, paver plaukstas – sūro
mūža stāstu,
Ļauj, lai paspiežu un noskūpstu es
tās,
Ļauj, lai es tās silti, silti glāstu,
Kā tās mani kādreiz bērniņā.
Kad pa baltu, sniegotu ceļu mūžībā
aiziet **MAMIŅA**, patiesa, klusa
līdzjutība **Birutai Vizulei un tuviniekiem**.
Balvu novada Izglītības pārvalde

Tavas rokas caur mūžību jūtu,
Tavas rūpes joprojām man klāt,
Viss šai pasaulē niecīgs un zūdošs,
Tava mila vien nepazūd, māt!
(K.Apškrūma)
Kad apkļususi mīļās, labās
MAMIŅAS, SIEVASMĀTES, VECMAMIŅAS un VECVECMIŅAS sirds un baltos Dieva ceļos aiziet dvēselīte, lai mūsu patiesa līdzjutība un mierinājuma vārdi dod spēku un atbalstu **Birutai un Ilmāram Vizuljiem**.
Balvu Profesionālās un vispārīgglītojošās vidusskolas kolektīvs

Lai es sajūtu tavu elpu
Tā kā bērniņā cieši klāt,
Sargēngelis laikā un telpā
Vēl kaut brīdi esi man, māt.
(K.Apškrūma)

Kad mūžības vēji apdzēsuši mīļās māmiņas **MARIANNAS KOMAROVSKAS** dzīvības sveici, sirsniņa līdzjutība **dēla Pētera Komarovska, meitas Birutas Vizules ģimenēm un visiem tuviniekiem**.
Veronika, Stepans, Initas un Antras ģimenes

Cik grūti noticēt, ka nekad vairs
dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt,
Un tavu smaidu, vienkārsu un siltu,
Mums vajadzēs tik sirdis saglabāt.
(G.Selga)
Mūsu klusa un patiesa līdzjutība **Gatim Šmagrim**, mīļo **MAMIŅU** mūžības ceļā pavadot.
Bijušie BAV klasesbiedri un audzinātāja Maija

Nakts tumsā vientuļi gani uguni kur,
Un tu man prasi, kur tu būsi,
Es būšu tur...

Tamārai, Sarmītei un pārējiem tuviniekiem lai patiesa līdzjutība dod mierinājumu,
PĒTERI ĶIRSONU zemei atdodot.
Liene, Pēteris Sitā

Pērk

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLITĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparstrade.lv

Z.s "Strautiņi" iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

Pērk izcirstus mežus (3000 EUR/ha), cirsma, lauksaimniecības zemi.
Tālr. 28282021.

Pērk, nomā lauksaimniecības zemi Balvu novadā.
Tālr. 26335686.

Pērk izstrādātas meža, aizaugušas zemes platības līdz 3000 EUR/ha.
Tālr. 27807412.

Pērk augošus kokus mežā, paši zāģējam, izvedam. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 20219102.

Pārdod

Steidzami pārdod labu māju, apkure – universālā (malka-granulas).
Viss sagādāts. Cena – EUR 110 000. Tālr. 29475253.

Skaldīta malka.
Cena 50 EUR/berkubā.
Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem.
Ir sausā.
Tālr. 25543700.

Pārdod labu, skaldītu malku.
Ātra piegāde.
Tālr. 26425960.

Pārdod kviešus, auzas, rudzus.
Tālr. 28700211.

Pārdod lopbarībai: kartupeļus, burkānus, cukurbietes, graudus.
Tālr. 25442582.

Atrasts

Atrasti ARVĪDA SUPES dokumenti. Īpašniekam interesēties redakcijā

<p> aduguns INDEKSS 3004 IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS IZDEVĒJS SIA "BALVU VADUGUNS" Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV43203002982</p>	<p>REDAKCIJAS ADRESE TEĀTRA IELĀ 8 BALVOS, LV-4501 NORĒĶINU KONTS A.S. SEB BANKA Nr. LV21UNLA0024000467345, kods UNLALV2X <small>Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.</small></p>	<p>REKLĀMA, SLUDINĀJUMI D.Dimitrijeva T. 64507018 26161959</p>	<p>REDAKTORS E.GABRANOVŠ - T. 29360850 ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T. 26707934; Z.LOGINA - T. 29203754; I.ZINKOVSKA - T. 28319682; M.SPRUDŽĀNE - T. 27832538; I.TUŠINSKA - T. 27145837; A.LOČMELIS - T. 26665086. KOREKTORE S.GUGĀNE GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 25908200 ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730 Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961</p>	<p>e-pasts: vaduguns@apollo.lv mājaslapa: vaduguns.lv Datorsalikums- SIA "Balvu Vaduguns", R.KACĒNS Iespējams SIA "Latgales Druka", Rēzeknē, Baznīcas 28 TIRĀŽA - 2340</p>
--	--	---	---	--